

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ**

**ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ**

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ ЗА 2023 ГОДИНА**

София 2024 г.

ISSN 3033-0572

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ**

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
за 2023 г.**

СОФИЯ, 2024

СЪДЪРЖАНИЕ

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ	5
Инвентаризация и планиране в горските територии.....	5
Горски ресурси.....	5
1. Баланс на териториите	7
2. Осъществено годишно ползване.....	8
Дейности в горите	12
1. Залесяване и защита срещу ерозия.....	12
2. Провеждане на сечи в горите.....	15
3. Други мероприятия.....	16
4. Ползване на дървесина	17
Сертифициране в горите.....	19
Защитени територии.....	20
1. Основни задачи	20
2. Изпълнени дейности	20
Консултаци и подпомагане на работата на собствениците на недържавни гори	28
Контрол върху дейностите в горите.....	29
Ползване на недървесни горски продукти.....	29
Промени в горските територии и учредяване на вещни права.....	30
1. Промени в горските територии.....	30
2. Учредяване на вещни права.....	31
ОПАЗВАНЕ, ЗАЩИТА И КОНТРОЛ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ...32	
1. Защита на горските територии от болести, вредители и други повреди	32
2. Защита на горските територии от пожари	35
3. Контрол на дейностите по опазване на горските територии.....	37
4. Численост на служителите по контрол и опазване на горските територии и наказания.....	38
5. Констатирани нарушения.....	39
6. Движение на актовете преписки и събираемост на наложените глоби и санкции	41
7. Задържани вещи – предмет на нарушенията, и вещи, послужили за извършване на нарушенията (общо за страната).....	42
8. Дейност на регионалните дирекции по горите	43
9. Дейност на служителите и мобилните екипи в отдел „Контрол по опазване на горските територии и защита от пожари“ в ИАГ.....	43
10. Дейност на държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните подразделения.....	44
11. Дейност на общински горски структури.....	44
12. Дейност на дирекциите на природните паркове	45
13. Извършени посегателства срещу служители.....	45
14. Взаимодействие с други институции	45
15. Прилагане на Регламент № 995/2010	46
16. Проблеми в контрола и опазването на горските територии	47
17. Планирани действия за подобряване на дейностите по контрол и опазване на горските територии	48
ГОРСКА ПОЛИТИКА	49

1. Стратегическо планиране	49
2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор	49

ЕВРОКООРДИНАЦИЯ И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	51
--	-----------

ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА	60
--	-----------

КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА, НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ЧУЖДИТЕ СРЕДСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА НА ИАГ	62
--	-----------

Отчет на основните параметри на бюджета на ИАГ	63
I. Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“	63
1. Финанси, счетоводство и финансово управление	63
Методология	64
Стопанисване и управление на собствеността	65
Приходи	66
Разходи	66
2.1. Персонал	66
2.2. Разходи за издръжка	68
2.3. Разходи за инвестиции (капиталови разходи)	68
II. Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз (КСФ, РА и ДЕС)	70
1. Приходи и финансираня	70
2. Разходи	70

ВЪТРЕШЕН ОДИТ	70
1. Одитни ангажименти	70
2. Констатации	70
3. Препоръки	71
3.1. Направени препоръки	71
3.2. Проследени препоръки	72

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ	72
1. Система за финансово управление и контрол в ИАГ	72
2. Управление на риска	72
3. Осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход	72

ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	73
1. Човешки ресурси	73
2. Административно обслужване	75
3. Правно обслужване	76
4. Документооборот и архив	77

ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ	77
1. Информационно обслужване	77
2. Връзки с обществеността	79

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ

Инвентаризация и планиране в горските територии

Горски ресурси

Общата площ на горите и горските територии към 31.12.2023 г. е 4 280 137 ха, от която залесена площ (вкл. и клек) – 3 936 140 хектара. Площта на горските територии е 3 953 595 ха (92,4 % от общата площ). Площта на земеделските територии, прилежаващи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите („гори върху земеделски територии“), е 326 542 ха (7,6 % от общата площ).

А. Горски територии – 3 953 595 хектара

Горските територии – държавна собственост, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, са 2 889 898 ха (73,09 %). Държавните гори, стопанисвани от МОСВ, са 172 362 ха (4,36 %), в т.ч. резервати и поддържани резервати – 33 386 ха,

Фиг. 1. Разпределение (в %) на горските територии по видове собственост

Национален парк „Рила“ – 53 480 ха, Национален парк „Пирин“ – 40 332 ха, и Национален парк „Централен Балкан“ – 45 164 хектара. Държавните горски територии, предоставени за управление на Учебно-опитни горски стопанства (УОГС), са 11 269 ха (0,29 %).

Разпределението на недържавните горски територии е: горски територии собственост на общини – 441 271 ха (11,16 %), горски територии собственост на физически лица – 379 125 ха (9,59 %), горски територии собственост на юридически лица – 59 670 ха (1,51 %), в т.ч. горски територии собственост на религиозни общности – 16 493 хектара.

Към 31.12. 2022 г. общата площ на горите и горските територии е 4 273 126 ха, от която залесена площ (вкл. и клек) 3 926 058 ха, площта на горските територии – 3 955 790 ха (92,6 % от общата площ). Горски територии – държавна собственост, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите – 2 889 748 ха (73,05 % от ГТ). Държавни гори, стопанисвани от МОСВ – 172 362 ха (4,36 % от ГТ), в т.ч. резервати и поддържани резервати – 33 386 ха, Национален парк „Рила“ – 53 480 ха, Национален парк „Пирин“ – 40 332 ха, и Национален парк „Централен Балкан“ – 45 164 хектара. Горски територии, предоставени за управление на Учебно-опитни горски стопанства – 11 269 ха (0,29 %). Недържавните горски територии – собственост на общини, са 441 858 ха (11,17 %), собственост на физически лица – 381 068 ха (9,63 %), собственост на юридически лица – 59 485 ха (1,50 %), в т.ч. горски територии – собственост на религиозни общности – 17 062 хектара.

Б. Земеделски територии, притежаващи характеристика на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите („гори върху земеделски територии“) – 326 542 хектара

Гори върху земеделски територии – държавна собственост („ССФ държавни“) – 31 454 ха (9,63 %). Гори върху земеделски територии – общинска собственост („ССФ на общини“) – 189 597 ха (58,06 %). Гори върху земеделски територии – собственост на физически лица („ССФ на частни физически лица“) – 78 915 ха (24,17 %). Гори върху земеделски територии – собственост на юридически лица („ССФ на частни юридически лица“) – 11 735 ха (3,59 %), в т.ч. гори върху земеделски територии – собственост на религиозни общности („ССФ на религиозни организации“) – 2234 хектара. Гори, временно стопанисвани от общината (ВСО) – 14 558 ха (4,46 %). Други земеделски територии с неизяснена собственост – 283 ха (0,09 %).

Към 31.12.2022 г. площта на земеделските територии, притежаващи характеристика на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите („гори върху земеделски територии“), е 317 336 хектара. Гори върху земеделски територии – държавна собственост („ССФ държавни“) – 30 943 ха (9,75 %). Гори върху земеделски територии – общинска собственост („ССФ на общини“) – 186 720 ха (58,84 %). Гори върху земеделски територии – собственост на физически лица („ССФ на

частни физически лица“) – 76 519 ха (24,11 %). Гори върху земеделски територии – собственост на юридически лица („ССФ на частни юридически лица“) – 11 637 ха (3,67 %), в т.ч. гори върху земеделски територии – собственост на религиозни общности („ССФ на религиозни организации“) – 2232 хектара. Гори, временно стопанисвани от общината (ВСО) – 11 113 ха (3,5 %). Други земеделски територии с неизяснена собственост – 404 ха (0,13 %).

1. Баланс на териториите

Изменението на общата и залесената площ на инвентаризираните горски територии спрямо 2022 г. е :

1.1. Общата горска площ се увеличава със 7011 ха – от 4 273 126 на 4 280 137 хектара. Залесената площ нараства от 3 926 058 на 3 936 140 хектара. Това увеличаване се дължи основно на новоинвентаризирани територии, притежаващи характеристика на гора по смисъла на Закона за горите, при извършените инвентаризации за годината. Залесената площ в горските територии се увеличава със 782 ха – от 3 610 429 ха на 3 611 211 хектара.

Площта на горските територии намалява с 2195 ха – от 3 955 790 ха на 3 953 595 ха, което се дължи на приключили административни производства за промяна на предназначението. Освен това при извършването на нови инвентаризации част от горите, отразени при предишни устройства като горски територии, се прецизират и отнасят към земеделските територии поради неприключили административни производства и липса на основание за включването им в горските територии.

Площта на горите върху земеделски територии се увеличава с 9 206 ха – от 317 336 ха на 326 542 хектара.

Площта на държавните горски територии се увеличава със 150 ха – от 2 889 748 ха на 2 889 898 ха, което се дължи основно на новоинвентаризирани територии, на закупуване от страна на държавните предприятия на гори – собственост на физически лица, както и на административни производства за промяна на предназначението от земеделска в горска територия.

Площта на учебно-опитните стопанства не се е променила – 11 269 хектара.

Площта на общинските горски територии намалява с 587 ха – от 441 858 ха на 441 271 ха, което се дължи основно на прехвърляне на площи в земеделски територии, отразени при предишни инвентаризации като горски територии, поради неприключили административни производства и липса на основание за включването им към горските територии.

Площта на държавните гори, стопанисвани от МОСВ, не се е променила – 172 362 хектара.

1.2. Недървопроизводителната площ е намаляла със 705 ха – от 306 586 ха на 305 881 ха, което се дължи на преценка на голини и поляни, както и на по-точно картиране при извършването на инвентаризация-

та на горите и горските територии. Незалесената дървопроизводителна горска площ намалява с 2366 ха – от 40 482 ха на 38 116 ха, което се дължи на извършени нови залесявания през 2023 година.

1.3. Залесената площ на иглолистните гори е намаляла с 3326 хектара. Това намаляване, въпреки появилите се самозалесени площи, се дължи на водените сечи вследствие на биотични и абиотични повреди и масовото съхнене на боробитите култури извън ареала, които се възобновяват с местни широколистни видове, на продължаващото увеличаване на смесените иглолистно-широколистни насаждения, получени след създаването и последващо стопанисване на иглолистни култури, както и на провеждането през последните години на налагаща се естествена трансформация на иглолистните насаждения и култури, създадени извън естествения им ареал на разпространение. Тенденция за тези култури ще продължава и за в бъдеще.

1.4. Широколистните високостъблени гори се увеличават със 7421 ха поради превръщане на издънкови насаждения във високостъблени, залесяване на пожарища, ветровали и др., самозалесяване на незалесени горски територии, преценка на иглолистни култури и насаждения с ниска производителност и трансформиране на част от иглолистните гори в широколистни.

1.5. Издънковите гори за превръщане увеличават площта си с 8081 ха вследствие на новоинвентаризирани насаждения и на преоценени иглолистни култури, смесени с широколистни издънкови видове.

1.6. Нискостъблените гори са намалели с 2094 ха поради преценка на част от акациевите и келявогабъррови насаждения, в които преобладават други издънкови и/или високостъблени дървесни видове.

2. Осъществено годишно ползване

Горски територии

Осъщественото годишно ползване общо от възобновителни и отгледни сечи за горските територии е в размер на 6 176 068 м³ стояща маса, което се равнява на 77 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 7 979 952 м³ стояща маса.

2.1. Общо годишно ползване:

● от възобновителни сечи са добити 3 249 391 м³, които представляват 53 % от общото ползване и 40 % от общо предвиденото по горскостопански план (лесоустройствен проект). Изпълнението на възобновителните сечи спрямо предвидените по горскостопански план (4 573 030 м³) е 71 %.

● от отгледни сечи са добити 2 926 677 м³, които представляват 47 % от общото ползване и 37 % от общо предвиденото по горскостопански план (лесоустройствен проект). Изпълнението на отгледните сечи спрямо предвидените по горскостопански план (3 406 922 м³) е 86 %.

2.2. Осъщественото годишно ползване:

- в горските територии – държавна собственост, е в размер на 4

755 590 м³ стояща маса, което се равнява на 77 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 6 201 469 м³ стояща маса;

- в горите, предоставени на учебно-опитни горски стопанства, е в размер на 38 694 м³ стояща маса, което се равнява на 111 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 34 786 м³ стояща маса;

- в общинските горски територии е в размер на 647 877 м³ стояща маса, което се равнява на 64 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 1 011 314 м³ стояща маса;

- в горите – собственост на физически и юридически лица, е в размер на 727 633 м³ стояща маса, което се равнява на 100 % от предвидените по горскостопански програми, горскостопански план (лесоустройствен проект) 724 185 м³ стояща маса.

2.3. Изпълнението на предвижданията по основни групи сортименти:

- за едрата строителна дървесина – 1 149 627 м³ при предвидени 1 439 729 м³ (80 %);

- за средната строителна дървесина – 761 789 м³ при предвидени 1 459 209 м³ (52 %);

- за дребната строителна дървесина – 93 449 м³ при предвидени 352 803 м³ (26 %);

- за дърва за огрев и вършина – 3 230 072 м³ при предвидени 3 281 864 м³ (98 %).

Общият добив на строителна дървесина е 2 004 865 м³ при предвидени 3 251 741 м³ (62 %).

Гори върху земеделски територии

Осъщественото годишно ползване от горите върху земеделски територии по данни от превозни билети, регистрирани в System IAG, е в размер на 335 450 м³.

Инвентаризация и планиране в горските територии

● Проведени са съвещания на комисиите за инвентаризация и планиране в горските територии по чл. 34, ал. 1 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за извършване на инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за дейностите по опазване на горските територии от пожари през 2023 – 2024 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства – Якоруга, Белица, Карлово, Ардино, Хасково, Карнобат (само за частта на влямото ДГС – Сунгурларе), Бургас, Враца, Лесигрен, Ловеч, Ботевград, Самоков, ГСУ „Боровец“ към ДГС – Самоков, гр. Елена, Тутракан, Провадия, Търговище, Пазарджик, Карнобат (без влямото ДГС – Сунгурларе) и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства „Искър“ и „Росица“ (без ДГС – Севлиево), и ловностопански район „Трънково“ към ДЛС „Мазалат“.

● Проведени са експертни съвети за приемане на задания във връзка с предстоящата инвентаризация на горските територии през 2024

– 2025 г. и съвместното с нея изработване на горскостопански карти, горскостопански планове, ловностопански планове и планове за дейностите по опазване на горските територии от пожари за териториалните поделения Държавни горски стопанства – Плевен, Брезник, Златоград, Белово, Етрополе, Своге, Горна Оряховица, Свиленград, Габрово, Генерал Тошево, Суворово, Тича, Добрич, Кипилово и „Рилски манастир“ – за територията, собственост на „Рилска света обител“, за териториалното поделение Държавно ловно стопанство „Каракуз“ и Учебно-опитното горско стопанство „Петрохан“.

● Одобрени са задания за извършване на открити процедури за обществена поръчка по извършване на инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за дейностите за опазване на горските територии от пожари през периода 2024 – 2025 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства – Плевен, Брезник, Златоград, Белово, Етрополе, Своге, Горна Оряховица, Свиленград, Габрово, Генерал Тошево, Суворово, Тича, Добрич, Кипилово и „Рилски манастир“ – за територията, собственост на Рилската света обител, и за териториалното поделение Държавно ловно стопанство „Каракуз“.

● Проведени са експертни съвети за приемане на стопанските класове и размера на годишното ползване въз основа на извършената инвентаризация и изработените горскостопански планове за 2022 – 2023 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства – Разлог, Батак, Видин, „Сеслав“ – гр. Кубрат, гр. Омуртаг, Бяла, „Болярка“ – Велико Търново, Черни Осъм, Ивайловград, Невестино, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства „Чепино“ (без ДГС – Чехълво) „Арамлиец“, „Витиня“, „Извора“, „Воден – Ири Хисар“, „Женда“ (без ДГС – Кърджали) и „Тополовград“.

● Проведени са съвещания на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии за приемане на извършената инвентаризация на горските територии и изработените горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2022 – 2023 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства – Разлог, Батак, Видин, „Сеслав“ – гр. Кубрат, гр. Омуртаг, Бяла, „Болярка“ – Велико Търново, Черни Осъм, Ивайловград, Невестино, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства „Чехълво“ (закрито, преминало към ДЛС „Чепино“) „Арамлиец“, „Витиня“, „Извора“ (без ДГС – Девин), „Воден – Ири Хисар“, „Женда“ (без ДГС – Кърджали) и „Тополовград“.

● Проведени са експертни съвети за приемане на протоколите от съвещания на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии за приемане на извършената инвентаризация на горските територии и изработените горскостопански планове, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2022 – 2023 г. за

териториалните поделения Държавни горски стопанства – Черни Осъм, Казанлък, Разград, Монтана, Тетевен, Михалково, Нови пазар, Елешница, Буйновци, Панагюрище, Грън, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства „Ропотамо“, „Паламара“ и „Мазалам“.

- Изготвен и одобрен е доклад от министъра на земеделието и храните за обектите за инвентаризация през 2025 – 2026 г. и изработване на горскостопански карти, горскостопански планове, планове за ловностопански дейности и за дейностите по опазване на горите от пожари за териториалните поделения Държавни горски стопанства – Стара Загора, Монтана (за влямото ДГС – Лом), Белоградчик (заедно с ДГС „Миджур“), Оряхово, гр. Гоце Делчев, Царево, „Акад. Николай Хайтов“ - с. Хвойна (без ДГС – Чепеларе), Класура (без ДГС – Розино), Никопол, Селище, Свищов, Маждарово, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства „Кормисош“, „Чепино“ (за ДГС – Чехалово), „Балчик“, „Женда“ (за ДГС – Кърджали), „Шерба“ (за ДГС – Старо Оряхово).

- Предоставена е цифровата ортофотокарта на сдруженията, извършващи инвентаризацията на горските територии и изработващи горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове на дейностите за опазване на горските територии от пожари за периода 2023 – 2024 година.

- Осигурен е цифров модел на картата на възстановената собственост и на кадастралната карта за териториалния обхват на дейност на държавните горски и ловни стопанства, подлежащи на инвентаризация и горскостопанско планиране през 2023 – 2024

- Приет е и е предаден на Националния статистически институт балансът на горските територии към 31.12.2023 година.

- Изготвени са и са предоставени ежемесечни отчети „Горско стопанство“ на регионалните дирекции по горите.

- Предоставена е обобщена информация за дейностите в горските територии за всяко тримесечие на Националния статистически институт съгласно сключено споразумение между Изпълнителна агенция по горите и Националния статистически институт.

- Изготвени са 1900 писма по чл. 83, ал. 3 от Закона за горите. Обработени са 180 декларации по чл. 83, ал. 5 от Закона за горите.

- Изготвени и издадени са 2 бр. заповеди по чл. 83, ал. 7 от ЗГ с включени в горските територии 6,133 дка и 47 броя по реда на § 17 от ПЗР към ЗИД на ЗОЗЗ с включени в държавни горски територии 26 286,407 декара.

- Извършени са 6 проверки на учебни форми по Наредбата за условията и реда за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника, като са издадени удостоверения на учебните форми.

- Взето е участие в организирането и провеждането на Национално състезание „Спортен многобой“ 2023 г. в Националната професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“ – Тетевен.

Дейности в горите

Стопанисването, ползването и защитата на горите бяха насочени към формиране и поддържане на жизнени и многофункционални горски екосистеми, създаване на условия за естественото им възобновяване и подобряване на тяхната устойчивост чрез:

- провеждане на отгледни сечи за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия (в т.ч. системи от сечи за индустриално производство на висококачествена дървесина);

- провеждане на предвидените в горскостопанските планове възобновителни сечи с естествено семенно възобновяване (в т.ч. на изборните сечи);

- превръщане на издънковите гори в семенни;

- поддържане на благоприятен консервационен статус на горските типове местообитания;

- провеждане на обучение, информационни кампании и други мероприятия с участие на структурите и специализираните териториални звена на ИАГ, НПО и други заинтересовани страни за състоянието на българските гори;

- контрол на провежданите сечи и спазване на режимите за устойчиво стопанисване на горите;

- контрол по издаване на разрешителните за сеч и освидетелстването на сечищата;

- лесопатологичен мониторинг на вредителите и болестите в горите и прогнозиране на градациите и епифитотимите.

1. Залесяване и защита срещу ерозия

Основната дейност на ИАГ в тази област беше насочена в следните направления:

- изпълнение на целите и показателите, заложи в програмата и бюджета на ИАГ;

- изпълнение на задълженията на България, произтичащи от членството в Европейския съюз в областта на горските репродуктивни материали;

- одобряване и регистрация на базови източници за горски репродуктивен материал (ГРМ), регистрация на доставчици на ГРМ, изпитване и окачествяване на семена и подобряване на състоянието на горската семенпроизводствена база;

- поддържане на база данни от извършените инвентаризации на създадените горски култури, наличните пожарища, невъзобновените сечища и горите, унищожени от други природни въздействия, на наличните едроразмерни укрепителни съоръжения, извършените за компенсационно залесяване дейности и регистър на горските разсадици в страната;

- извършване на контролна дейност;

- съгласуване на проекти за биологична рекултивация в горски територии, изготвяне на отговори и становища;

- участие в изготвянето на проекти на нормативни документи.

В изпълнение на поставените цели и задачи са извършени следните дейности:

- В „Държавен вестник“, бр. 90 от 2023 г., е обнародвана Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 12.11.2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семеипроизводствена база, събирането и добива на горски репродуктивни материали, тяхното окачествяване, търговия и внос. Във връзка с приетите изменения са утвърдени нови образци на заявления за вписване и за промяна на вписаните обстоятелства в публичния регистър на доставчиците на горски репродуктивен материал. С направеното в чл. 62, ал. 1, т. 1 изменение изрично се регламентира, че за залесяване в горски територии могат да се използват само фиданки, отговарящи на изискванията за качество по БДС 1449-73.

- Изготвени са отчети с база данни за проведените инвентаризации на създадените горски култури, наличните пожарища, невъзобновените сечища и горите, унищожени от други природни въздействия, на наличните едросазмерни укрепителни съоръжения и са дадени препоръки за отстраняване на допуснатите пропуски и грешки.

- Определена е цената на компенсационното залесяване и са издадени заповеди от министъра на земеделието и храните и изпълнителния директор на ИАГ.

- Разгледани са 11 проекта за рекултивация на нарушени терени в горски територии, като от тях са съгласувани 8.

- Актуализиран е публичният регистър на горските разсадници в страната.

- Актуализиран е Националният списък на одобрените и регистрираните източници за производство на ГРМ.

- В изпълнение на разпоредбата на чл. 59, ал. 3 от Наредба № 21 от 12.11.2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семеипроизводствена база са изготвени и изпратени 2 информационни документа за осъществено движение на горски репродуктивни материали с цел търговия от Република България към Република Австрия.

- Одобрени и регистрирани са 13 нови базови източника от категория „селекциониран“ за производство на ГРМ върху площ 192,6 ха, отговарящи на минималните изисквания на директива 1999/105/ЕС, и са отменени 11 базови източника върху площ от 175 хектара.

- От специалисти на ГСС са извършени 613 контролни проверки на състоянието и провежданите дейности в регистрираните базови източници за ГРМ върху площ 4810 хектара.

- За идентифициране на произхода на ГРМ от експерти в РДГ и ГСС са издадени общо 278 сертификата.

- В семеконтролните лаборатории на ГСС в София и Пловдив са издадени 207 семеконтролни свидетелства на партици семена от широколистни и иглолистни видове.

Извършени дейности по създаване на гори

№	Видове дейности	Мярка	Изпълнение за 2023 г.
1.	Събрани и добити семена от ТП ДГС/ДАС	кг	47 921
2.	Произведени фиданки в държавните горски разсадници	хил. бр.	8447,1
3.	Залесени площи	га	17 698
	в т.ч. от: държавни предприятия	га	17 118
	общини	га	542
	частни	га	38
4.	Попълване на култури в държавни горски територии	га	9557
5.	Отглеждане на култури в държавни горски територии	га	109 644
6.	Среден процент на прихващане на културите:		
	а) държавна собственост:		
	- едногодишни	%	65,43
	- дведогодишни	%	68,05
	- тридогодишни	%	67,92
	б) общинска собственост:		
	- едногодишни	%	59,66
	- дведогодишни	%	38,24
	- тридогодишни	%	67,31
	в) частна собственост:		
	- едногодишни	%	43,19
	- дведогодишни	%	68,46
	- тридогодишни	%	85,07

В таблица 1 са посочени по-важните дейности и постигнати резултати от държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ, общини и частни собственици по създаването на гори въз основа на данни от отчет 1-ГС.

● В семехранилището за дългосрочно съхранение в ГСС – Пловдив, към 31.12.2023 г. се съхраняват 1038,4 кг семена от 227 партиди от иглолистни и 9 партиди от широколистни видове.

● За Генната банка като семенна колекция в ГСС – София, към 31.12.2023 г. са съхранени 220,62 кг семена с различни произходи от 44

дървесни и храстови вида. В ГСС – Пловдив, са съхранени 18,5 кг от 7 дървесни вида.

● Специалисти от ГСС – Пловдив, са извършили почвени проучвания на 4 горски разсадника на територията на цялата страна, като са изготвени почвени карти и досиета с предписания за подобряване на почвеното плодородие в обследваните разсадници.

● Специалисти от ГСС – Пловдив, подпомагат изграждането на вегетативна семенпроизводствена градина от черен бор на територията на ДГС – Панагюрище. През 2023 г. е извършено присаждане на калемни върху 66 фиданки.

За защита на горските територии от ерозия и порои са извършени 4281 дка противоерозионни залесявания.

За залесителни мероприятия в държавни горски територии са изразходвани 28,5 млн. лева.

2. Провеждане на сечи в горите

Отгледни и селекционни сечи

През 2023 г. по данни от отчет 1-ГС в държавните гори за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия са проведени отгледни сечи на площ 383 513 дка, което представлява 58,01 % от предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти). От проведените отгледни сечи 44,75 % са в иглолистни гори, 36,34 % – в широколистни високостъблени гори, и 18,91 % – в издънкови гори за превръщане в семенни. Изпълнението на отгледните сечи без материален добив на площ 24 090 дка е 110,09 % от предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти). По видове отгледни сечи изпълнението на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти) е 106,76 % за осветленията, 66,32 % за прочистките, 46,26 % за прорежданията и 62,69 % за пробирките.

Селекционните сечи се провеждат в семенпроизводствени насаждения за запазване на генетичното разнообразие на популационно и вътревидово ниво, регулиране на формовото разнообразие и селекционната структура на насажденията, осигуряване на условия за редовно и обилно семеносене или плодоносене и увеличаване на добива на висококачествени в наследствено отношение репродуктивни материали. През 2023 г. са проведени селекционни сечи на площ 5723 дка, с което предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти) се изпълняват на 51,34 %.

От специалисти на ГСС са извършени двукратни контролни проверки на маркирането и на проведените селекционни сечи в семенпроизводствени насаждения върху обща площ от 1520 хектара.

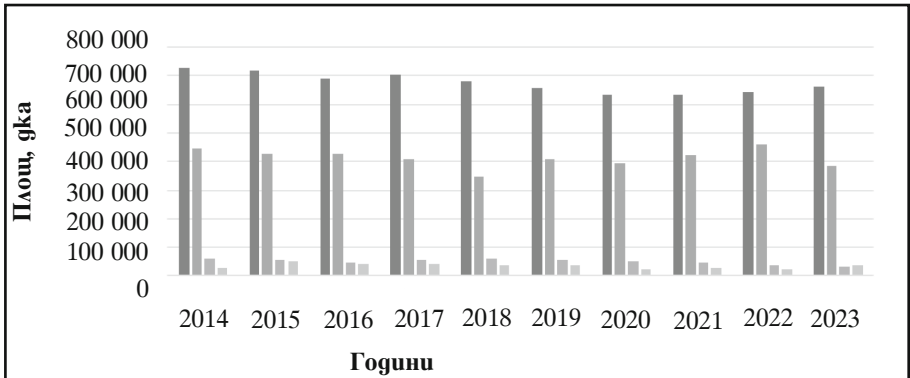
През 2023 г. съгласно информационната система на ИАГ – system.iag.bg, с данни към 05.03.2024 г., в негържавните гори са проведени отгледни сечи на площ от 80 550 дка, от които:

- 53 335 дка в общински гори;
- 23 171 дка в гори – собственост на физически лица;
- 2900 дка в гори – собственост на юридически лица;
- 1144 дка в гори – собственост на религиозни организации.

**Площ на проведените отгледни сечи в държавните гори
в периода 2014 – 2023 г. (дка)**

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Отгледни сечи	Горско-стопански план	727 781	720 862	688 129	703 306	680 259	656 027	632 307	635 833	641 382	661 110
	отчет	445 061	429 551	425 776	406 153	348 216	409 240	392 709	421 892	460 853	383 513
в т.ч. без материален добив	Горско-стопански план	59 448	54 359	48 223	54 229	59 997	57 126	52 356	47 590	35 519	33 783
	отчет	28 834	51 467	42 255	40 492	37 291	36 884	21 609	25 673	24 090	37 192

Фиг. 2. Динамика на проведените отгледни сечи и отгледни сечи без материален добив за периода 2014 – 2023 г.: ■ отгледни сечи горкостопански план; ■ отгледни сечи отчет; ■ в т.ч. без материален добив горкостопански план; ■ в т.ч. без материален добив отчет

3. Други мероприятия

В държавните гори е извършено:

- кастрене на стоящи дървета за подобряване на качеството на произвежданата дървесина и подпомагане процеса на естественото самоокастрияне на дървостойките върху 18 600 дка, което е със 764 дка повече от разчета за дейността за 2022 г.;

- подпомагане на естественото възобновяване върху площ 144 466 дка, което представлява 119,42 % от предвижданията на горкостопанските планове (лесоустройствени проекти), с 54 898 дка повече от изпълнението през 2022 г.;

- маркиране на лесосечния фонд в размер на 5 100 495 м³ стояща гървесина, или с 303 756 м³ по-малко от 2022 година.

4. Ползване на гървесина

Анализът на добитата обла гървесина за периода 2018 г. – 2023 г. се базира на данни от ведомствената статистика на ИАГ – ОГФ – 5 ГФ (фиг. 3) и е:

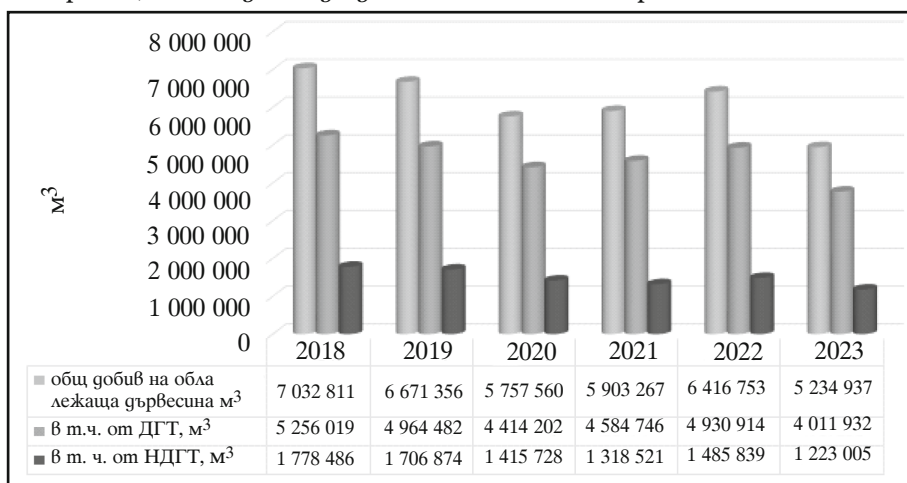
I. От горските територии (без ССФ) средногодишното количество общо добита обла лежаща гървесина за периода 2018 – 2023 г. е 6 169 447 м³. Под средногодишното количество за периода е добитата гървесина през 2020, 2021 и 2023 година. Най-малко общо количество гървесина е добито през 2023 г. – 5 234 937 м³, което е с 15,15 %, или с 934 510 м³, по-малко от средногодишното количество за периода. Най-голямо общо количество гървесина е отчетено през 2018 г. – 7 032 811 м³, което е с 13,99 %, или с 863 364 м³, повече от средногодишното за периода. Разликата между най-голямото и най-малкото количество общо добитата обла лежаща гървесина е 1 797 874 м³. За периода 2018 – 2023 г. е очертана трайна тенденция за намаляване на общо добитата обла лежаща гървесина. Намаляването спрямо 2018 г. е: за 2019 г. – с 361 455 м³ (5,14 %), за 2020 г. – с 1 275 251 м³ (18,13 %), за 2021 г. – с 1 129 544 м³ (16,06 %), за 2022 г. – с 616 058 м³ (8,76%), и за 2023 г. – с 1 797 874 м³ (25,56 %).

II. Средногодишното количество добита обла лежаща гървесина от ДГТ за периода 2018 – 2023 г. е 4 693 716 м³. Под средногодишните за периода са отчетените количества гървесина от ДГТ през 2020, 2021 и 2023 година. Най-малкото общо количество гървесина е отчетено през 2023 г. – 4 011 932 м³, което е с 14,53 %, или с 681 784 м³, по-малко от средногодишното за периода. Най-голямото общо количество гървесина е отчетено през 2018 г. – 5 256 019 м³, което е с 11,98 %, или с 562 303 м³, повече от средногодишното за периода. Разликата между най-голямото и най-малкото количество общо добита обла лежаща гървесина е 1 244 087 м³. За периода 2018 г. – 2023 г. е очертана тенденция за трайно намаляване на добитата обла лежаща гървесина от ДГТ. Това намаляване спрямо 2018 г. е: за 2019 г. – с 291 537 м³ (5,55 %), за 2020 г. – с 841 817 м³ (16,02 %), за 2021 г. – с 671 273 м³ (12,77 %), за 2022 г. – с 325 105 м³ (6,19 %), и за 2023 г. – с 1 244 087 м³ (23,67 %).

III. Средногодишното количество добита обла лежаща гървесина от недържавните горски територии (НГТ) за периода 2018 – 2023 г. е 1 488 076 м³. Под средногодишните количества добита гървесина от НГТ са отчетени през 2020, 2021 и 2023 година. Най-малко общо количество гървесина е добито през 2023 г. – 1 223 005 м³, което е със 17,81 %, или с 265 071 м³, по-малко от средногодишното за периода. Най-голямо общо количество гървесина е добито през 2018 г. – 1 778 486 м³, което е с 19,52 %, или с 290 410 м³ повече от средногодишното за периода. Разликата между най-голямото и най-малкото общо добитото количество обла лежаща гървесина от НГТ е 555 481 м³. За периода (2018 – 2023 г. е констатирана тенденция за трайно намаляване на добитата обла лежаща гървесина от НГТ. Намалението на

добитата обла лежаща дървесина от НГТ спрямо 2018 г. е съответно: за 2019 г. с 71 612 м³ (4,03 %); за 2020 г. с 362 758 м³ (20,40 %), за 2021 г. с 459 965 м³ (25,86 %), за 2022 г. с 292 647 м³ (16,45 %) и за 2023 г. с 555 481 м³ (31,23 %).

Намаляването на добитите количества дървесина от 2018 до 2023 г. се дължи на няколко фактора. Горският сектор на европейско и национално ниво бе изпаднал в кризисна ситуация, свързана с появата на масови нападения от корояди още от 2016 г., довела до свръхпредаване на евтина дървесина, увредена от биотични и абиотични фактори, особено за целулозно-хартиената промишленост и за производството на дървесни плочи. През 2020 г. в целия свят бяха въведени силно ограничителни мерки поради пандемията от Covid – 19, което доведе до спад в добивите. През 2021 г. се повишиха цените на енергоносителите в Европа и света, предизвикани от започналата война в Украйна, което довежда до силно завишено търсене.

Фиг. 3. Динамика на добива на обла лежаща дървесина за периода 2018 - 2023 г. общо от държавните горски територии, управлявани от държавните предприятия, и от останалите горски територии

През 2023 г. Изпълнителната агенция по горите и регионалните дирекции по горите извършваха постоянен контрол на издаването на позволителни за сеч и съставяните протоколи за освидетелстване на сечищата чрез информационната система на ИАГ – system.iag.bg.

Към 31.12.2023 г. са издадени позволителни за сеч (ПС) за 7 740 465 м³ лежаща дървесина. Действително отсечената обла лежаща дървесина от горски територии (без ССФ) е 5 234 937 м³, което представлява 67,63 % от разрешената за добив дървесина по ПС.

Действителното ползване на стояща дървесна маса за 2023 г. – 6 176 068 м³, спрямо общия прираст – 13 560 110 м³, е 45,55 %.

Сертифициране в горите

Таблица 3

Сертифицирани горски територии в България по системата за горска сертификация FSC

№	Лицензен номер	Сертификационен код	Дата на сертифициране	Дата на валидност	Организация	Сертифицирана площ, ха
1	FSC-C128218	NC-FM/COC-024264	2021-09-14	2026-09-13	СИДП – Шумен	254 909,20
2	FSC-C129079	NC-FM/COC-024721	2022-02-07	2027-02-06	ТП ДГС – Мъглиж	24 018,60
3	FSC-C131937	SA-FM/COC-005495	2022-01-06	2027-01-05	ТП ДЛС „Осогово“ ТП ДГС – Кюстендил	46 056,54
4	FSC-C133193	SA-FM/COC-005805	2022-06-16	2027-06-15	ЮЦДП – Смолян, Регион Пловдив	145 474,60
5	FSC-C181945	SA-FM/COC-013421	2023-02-16	2027-02-15	ТП ДГС – Берковица	19 584,40
6	FSC-C002352	SA-FM/COC-002326	2020-09-29	2025-09-28	ТП ДЛС – Дикчан	18 300,70
7	FSC-C002522	CU-FM/COC-848871	2019-09-03	2024-09-02	ТП ДГС – Кости	9 964,40
8	FSC-C014720	NC-FM/COC-015479	2023-06-20	2028-06-19	ТП ДЛС – Граматиково	20 094,60
9	FSC-C017147	NC-FM/COC-015480	2023-09-13	2028-09-12	ТП ДЛС „Шерба“	35 804,30
10	FSC-C028518	CU-FM/COC-867995	2019-11-20	2024-11-19	ТП ДГС – Кирково	32 197,30
11	FSC-C074489	NC-FM/COC-059347	2020-04-03	2025-04-02	ТП ДГС – Якоруда	16 073,70
12	FSC-C109822	NC-FM/COC-013852	2023-11-06	2028-11-05	ТП ДЛС „Витиня“	16 404,50
13	FSC-C114137	CU-FM/COC-847519	2023-12-31	2028-12-30	СИДП – Габрово	244 868,50
14	FSC-C115104	CU-FM/COC-867354	2023-12-12	2028-12-11	ТП ДЛС „Мазалат“	28 736,70
15	FSC-C117782	NC-FM/COC-014931	2019-07-18	2024-07-17	ЮЦДП – Смолян, Регион Пазарджик	208 956,72
16	FSC-C118598	NC-FM/COC-016517	2019-10-27	2024-10-26	ТП ДГС – Стара Загора	30 632,00
17	FSC-C122262	CU-FM/COC-847772	2020-08-21	2025-08-20	Община Приморско	14 218,10
18	FSC-C138635	NC-FM/COC-026715	2022-12-08	2027-12-07	ЮИДП – Сливен	139 554,00
19	FSC-C150171	NC-FM/COC-004997	2019-07-17	2024-07-16	ЮЦДП – Смолян, Групов сертификат	96 252,30
20	FSC-C156633	NC-FM/COC-059959	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС – Казанлък	23 649,10
21	FSC-C157508	NC-FM/COC-059967	2020-06-02	2025-06-01	ТП ДГС – Чирпан	19 781,90
22	FSC-C157623	SA-FM/COC-008016	2020-09-09	2025-09-08	ЮЗДП – Благоевград, Група Юг	330 430,00
23	FSC-C157788	CU-FM/COC-869016	2020-10-06	2025-10-05	ЮЗДП – Благоевград, Група Север	268 703,00
24	FSC-C157982	NC-FM/COC-059964	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС – Твърдица	19 645,00
25	FSC-C157987	NC-FM/COC-059965	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС – Гурково	22 593,20
26	FSC-C159090	NC-FM/COC-059961	2020-08-06	2025-08-05	ТП ДГС – Сливен	36 119,10
27	FSC-C160415	NC-FM/COC-060037	2020-11-16	2025-11-15	ЮЦДП – Смолян, Група Юг	173 322,90
28	FSC-C183540	NC-FM/COC-013569	2023-03-13	2028-03-12	ТП ДГС – Говежда	13 000,60
29	FSC-C136423	CU-FM/COC-854057	2022-12-07	2027-12-06	ТП ДГС – Айтос	41 741,00
30	FSC-C157774	NC-FM/COC-060808	2020-07-30	2025-07-29	Община Копривщица	5 329,90

Сертифицираните горски територии в България към момента притежават сертификат от Forest stewardship council – FSC (Съвет за стопанисване на горите). Съгласно официалната информация на FSC (<https://fsc.org>), площта на сертифицираните горски територии към 21 февруари 2024 г. е 2 356 416,86 ха, равняващи се на 60 % от общата горска територия в страната, а сертифицираните единици са 30 (таблица 3). Сертификат за проследяване на дървесината FSC – Chain of custody притежават 406 сертифицирани единици.

Площта на сертифицираните държавни горски територии, стопанисвани от държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ, е 2 336 868,86 ха, равняващи се на 81 % от общата стопанисвана от тях територия в страната, а сертифицираните единици са 28 бр.

Съгласно електронния информационен портал на Програмата за утвърждаване на горската сертификация (The Program for the Endorsement of Forest Certification - PEFC), сертификат за проследяване на дървесината PEFC – Chain of custody към 21.02.2024 г. притежават 90 сертифицирани единици и сертификат за управление на гори – 19 сертифицирани единици.

Защитени територии

1. Основни задачи

- Изпълнение на предвидените програми и дейности в плановете за управление на природните паркове.
- Разработване на плановете за управление на природни паркове, в които нямаше действащи плановете.
- Изпълнение на проекти и програми, финансирани от оперативни програми на ЕС и други финансови механизми.
- Подобряване на управлението и инфраструктурата на парковете.
- Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие.
- Връзки с обществеността и образователни програми.
- Участие в процеса на актуализация на защитените територии.

2. Изпълнени дейности

И през 2023 г. дирекциите на природните паркове и държавните предприятия изпълняват дейности на базата на сключени споразумения за сътрудничество и плановете за съвместни дейности. Такива споразумения са сключени между ЮЗДП – Благоевград и ДПП „Беласица“, ДПП „Витоша“ и ДПП „Рилски манастир“, между СИДП – Шумен и ДПП „Шуменско плато“ и ДПП „Златни пясъци“, между ЮИДП – Сливен и ДПП „Сините камъни“ и ДПП „Странджа“. Целта на споразуменията за съвместна дейност е решаване на проблеми от взаимен интерес в областите: устойчиво управление и опазване на природните ресурси; опазване на екосистемите и биоразнообразието; екологосъобразно управление на земите в защитените територии и защитените зони по ЗБР; квалификация на персонала; подготовка, кандидатстване и изпълнение на проекти, свързани с горите и защитените територии.

През изминалата година въпреки силно ограничения финансов ресурс, с който разполагаха, дирекциите на природните паркове (ДПП) продължиха работата си по подобряване на условията за извършване на туризъм в парковите територии. Извършени бяха ремонтни и възстановителни дейности по съществуващата туристическа инфраструктура – мостове, интерпретативни маршрути, заслони, беседки, кътове за отпочиване, чешми и други. Обновени и възстановени са информационни табла, маркировка на туристическите маршрути и други.

Всички дирекции на природните паркове продължиха своята активна работа с доброволци, с чиято помощ бяха реализирани редица мероприятия по възстановяване и поддържане на туристическата инфраструктура, почистване на парковите територии, обновяване на туристическата маркировка, залесителни мероприятия и други.

Дейностите на ДПП в направление „Връзки с обществеността“ обхващат организацията на традиционни чествания, събития, отбелязване на дати от природозащитния календар и годишнини, свързани с историята на парковете. Изготвени са публикации за местните и националните медии за популяризиране на дейността на ДПП, свързана с опазване на биологично разнообразие.

По случай Седмицата на гората повечето дирекции на природни паркове организираха тематични творчески конкурси за деца. ДПП „Витоша“ съвместно с Националния археологически музей към БАН проведе образователна беседа на тема „Горските божества през вековете“. ДПП „Рилски манастир“ обяви конкурс за детско творчество „Растенията и животните на Природен парк „Рилски манастир“, който събра над 100 участници от цялата страна. Голям интерес сред децата имаше и конкурсът „Вълшебният свят на гората“, организиран от ДПП „Сините камъни“, в който участие взеха около 200 творби.

Всички дирекции на природните паркове продължиха и изпълнението на задълженията си, свързани с провеждането на мониторинг на конзервационно значими видове растения и животни, включени в Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие, като бяха попълнени и изпратени за въвеждане в системата на ИАОС необходимите формуляри.

На територията на ДПП „Русенски Лом“ със съдействието на доброволци от Русе и с. Кошов е възстановен туристически заслон в местността Грамовец, намиращ се на територията на Парка по екопътеката с. Кошов – Ивановски скални църкви. Ремонтирани и възстановени от СТПД „Академик“ – Русе, са стъпалата и парапетите на скалния манастир „Грамовец“. Подпомогнати от спонсори, доброволци и ДПП „Русенски Лом“ маркираха в границите на Природния парк съставната част на големия маршрут от Русе до пещерата „Орлова чука“, между Археологическия резерват „Ивановски скални църкви“ и Археологическия резерват „Средновековен град Червен“. Приключиха ремонтните дейности на 3 моста на р. Бели Лом.

ДПП „Русенски Лом“ и през 2023 г. извърши редовния мониторинг на птици, който включва проверка на заетите известни гнезда на хищни птици, локализиране на нови заети територии от хищни и мършоядни птици и търсене на нови гнезда (малък креслив орел, египетски лешояд, белоопашат мишелов, малък орел), проверяване на заетостта на поставени изкуствени гнезда за малкия креслив орел, проверка на всички известни гнезда и търсене на нови на черния щъркел. Дирекцията на Парка отговаря и за поддържане на оптималното водно ниво в Защитената местност „Калимок – Бръшлен“. На изградената през 2021 г. платформа за гнездене на пеликани на територията на защитената местност през 2023 г. е регистриран рекорден брой от 79 двойки, които отгледаха 107 малки пеликанчета.

Дирекция на ПП „Златни пясъци“ в партньорство с Българската фондация „Биоразнообразие“ организира провеждането на „Зелен ден“ със служителите и техните семейства от варненския офис на „Уникредит Булбанк“. Доброволците участваха в акция по опресняване на 8-километровата туристическа маркировка в ПП „Златни пясъци“ по най-посещаваните маршрути – „Син“ и „Жълт“. През 2023 г. е извършена рехабилитация на туристическата инфраструктура, включваща ремонт на тръби, преминаващи през пътеките, и канапка с дължина 40 м, ремонт на ограда около Посетителския център „Аладжа манастир“, ремонт на мостчето към металната беседка под хижа „Аладжа“, ремонт на 4 пана на ограничителния парапет по пътеката от „Малко водно огледало“ към чешма „Юбилейна“, ремонт на 6 пейки по изградените места за отдих, ремонт на 32 пана на декоративна гървена ограда, маркираща границата на парка. Отпечатан е фотоалбум „Богатството на Природен парк – Златни пясъци“ с образозователно съдържание, включващо снимков и текстови материал на всички описани растителни видове в Парка – застрашени, защитени и лечебни, на 11 типа местообитания, на най-разпространените видове гъби, влечуги, насекоми и птици, както и на характерни места в Парка през четирите сезона на годината. През цялата 2023 г. дирекцията на ПП „Златни пясъци“ провежда екологични игри и водачество по детски образователни маршрути „Песента на гората“ и „Домът на сойката“, като децата се запознаха с особеностите на някои от често срещаните в парка птици, научиха повече за начина им на живот и за опазването им. Проведени са екологични игри, както и беседи за билките при учебната „Билкова градина и алпинеум“. Разработен е пилотен проект „Пътуване с куфар“, насочен към децата във възрастова група до 6 години. Подготвени са анимация, игри, кръстословици, подбрана е информация и снимков материал за представянето на типични за Природния парк растителни и животински видове по занимателен за децата начин.

На територията на ДПП „Шуменско плато“ се проведе мащабна 9-дневна акция със скаутски клуб „Креслив орел“, като бе почистена

част от маршрута „Релакс“ и е подновена маркировката. Ротари клуб – Шумен, финализира инициатива си „Пътека на прилепите“, като премахна нежелана растителност от алея в лесопарка „Кьошковете“ и я превърна в място за обучение и игра на деца от всички възрасти. По време на ученическите си практики възпитаниците на СУ „Трайко Симеонов“ в Шумен доброволно преобоядисаха пейките в лесопарка „Кьошковете“ и почистиха два маршрута – пътеката към пещера „Бисерна“ и Дендрологичната пътека. Проведе се традиционният Национален конкурс „Природата – моето вдъхновение“, в четири раздела – детска рисунка, есе, приложна творба и презентация, в който се включиха над 300 творби от цялата страна. По повод награждаването беше организиран празник с богата музикално-артистична програма. Представители от Съюза на хората със зрителни увреждания се включиха в събитието, като предоставиха най-добрите ръчно изработени творби. Продължава изключителният интерес към пещера „Бисерна“, която през изминалата 2023 г. е посещена от над 4500 души през пролетно-есенните периоди на достъп за посещения, което е рекорд, откакто природният феномен бе отворен за туристи.

На територията на ПП „Витоша“ през изминалата година са извършени дейности, свързани с почистване и обновяване на туристическата инфраструктура, монтиране на информационни табла и табели, маси „витошки тип“ и други. Извършен е ремонт на 5 гървени моста по туристическия маршрут х. „Алеко“ – м. Романски – Финална къща „Витошко лале“, частичен ремонт на гървен мост по туристическия маршрут х. „Алеко“ – м. Голи връх, ремонт на детска площадка при Детския екостационар „Бели брези“. Подновени са 63 метални табели с номерация на зимната туристическа маркировка от с. Боснек до заслон „Меча чешма“. Много от дейностите са извършени с помощта на доброволци. През 2023 г. са организирани общо 40 доброволчески акции с участието на повече от 1000 души. С помощта на доброволци бяха почистени и премахнати незаконни сметища, като бяха събрани над 30 м³ отпадъци, освежена паркова инфраструктура (над 200 лакирани маси, пейки, беседки, мостове скари и др.), почистени повече от 5000 л. м канавки/водостоци по туристически алеи и пътеки, подменени 10 гървени решетки на водостоци. Изградени са 10 гървени моста, 3 информационни табла, 9 маси с пейки „витошки тип“, 3 регламентирани озница (бетонни пръстени). И през тази година са ремонтирани и заредени с материали за първа помощ 16 горски аптечки.

ДПП „Витоша“ съвместно с Регионалния исторически музей – София, изработи и представи изложбата – Витоша. Биоразнообразието – богатството на нашата столица“. Дирекцията бе отличена за най-добър партньор в кампанията на Btv Медия груп „Да изчистим България заедно“, в категорията „Грижа за Природен парк – Витоша“.

За пета поредна година се проведе инициативата „Споделени игри“, превърнала се в голям спортен празник със значим социален ефект, който показва, че хората в неравностойно положение могат да бъдат активни и да се занимават с физически упражнения сред природата. Събитието, организирано от ДПП „Витоша“, се проведе съвместно с Фондация „София – европейска столица на спорта“, НСА „Васил Левски“ и Сдружение „Паракидс“.

През 2023 г. ДПП „Персина“ кандидатства и спечели първа награда в инициативата The Living Danube 24, с проектното предложение „The wetlands restoration brings Danube habitats back to life and forms the Danube nature's treasures – Възстановяването на влажните зони връща към живот дунавските местообитания и създава природните богатства на Дунав,. В Посетителския център започна изграждането на нов модул – 3D модел на заливаема гора местообитание 91E0* Алувиални гори, в реален размер. Модулът ще бъде изграден по проект „Дунавски диви острови, коридор от хабитати“.

Служителите на ДПП „Сините камъни“ през цялата година извършваха ремонтни дейности на елементи от инфраструктурата на територията на Природния парк. Поставени са указателни и предупредителни табели на едни от най-посещаваните от туристи места. Освен регулярните мероприятия за поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в Парка Дирекцията на Природен парк „Сините камъни“ продължи дейностите си по оказване на първа помощ на диви птици, костенурки, таралежи и други и експедирането им към Спасителния център за дивите животни – Зелени Балкани в Стара Загора.

При посещение на група скаути от Белгия на територията на Природен парк „Рилски манастир“ съвместно с горските инспектори са извършени и дейности по освежаване на инфраструктурата на Парка в района на Посетителския пункт на Кирилова поляна. Организирана и проведена е екоакция – Да изчистим Природен парк „Рилски манастир“ заедно с Туристическо сдружение „Рила“ – гр. Рила.

ДПП „Врачански Балкан“ в рамките на дългогодишния проект „Възстановяване на популацията на планински кеклик“ разсели (есенно) 116 птици, като са извършени пролетно проучване на състоянието на популацията (трансектен метод), есенно (телеметрия) и зимно проучване (фотокапани и хранилки). Към момента в паркчетата има 64 птици за основно стаго през 2024 година. Разработени са методология и технология за производство и разселване на птици. Паркът продължи своята дейност и по подхранване на египетския и реинтродукция на белоглав лешояд. През 2023 г. в района ежесечно се наблюдават над 80 белоглави лешояда. Формирани са общо 17 двойки, които успешно излюпиха и отгледаха 15 белоглави лешоядчета. Внесени са 10 черни лешояди във волиерата в Горно Озирово, а двойка

черни лешояди направи гнездо и отгледа едно малко. На територията на ПП „Врачански Балкан“ бяха ремонтирани 9 интерпретативни маршрута, обновена е маркировка по 12 туристически маршрута, ремонтирани са информационен пункт и 5 къта за отдих. Извършен е и мониторинг по проект за реинтродукция на европейски лалугер – установени са над 64 активни дупки, на които са снети координати, наблюдавани за периода над 12 животни, колонията се развива успешно, като има трайна тенденция за изместването – в посока североизток.

В репродуктивната база за редки и застрашени растителни видове на ДПП „Българка“ в с. Поток и генна банка за овощни видове продължават целогодишно дейностите по поддържане на материалната база, събиране на семена, подготовка на терени, дейности по засаждане, грижи по време на вегетация, резимба и борба с вредителите за овощните видове. Съвместно със СЦДП – Габрово, за поредна година е извършено заробяване с балканска пъстърва в дъбе от планинските реки на територията на ПП – Българка. Дирекцията на Природен парк „Българка“ организира и провежда конкурс под наслов „Посланик на гората“ за който постъпиха общо 79 ученически творби, като 66 са в областта на изобразителното изкуство и 13 в областта на литературата. Екипът на Парка участва и в Тревненския фестивал в градска среда „Fun Навън“. В рамките на Седмицата на гората експертите от Парка съвместно с ДГС – Плачковци, и деца със специални образователни потребности от училищата на Трявна и Плачковци, представлявани от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование, продължиха инициативата „Гората на специалните деца“. Дирекция на Парка организира и осъществи поредица съвместни дейности със SOS Детски селища – Трявна.

ДПП „Странджа“ и през 2023 г. реализира дейности по подпомагане на естественото възобновяване на местни видове, реинтродукция на видове от флората и фауната (пъстърва, реликтни видове растения от Специализирания разсадник) и чрез механично премахване предприемки за ограничаване на разпространението на инвазивни видове. Дирекцията на парка провежда и регулярно проучване на най-чувствителните и увредените крайморски дюни местобитания и крайречни влажни зони.

ДПП „Беласица“, Сдружение „Български щит“, Фондация „Бранище“ и кметството на с. Коларово организираха конкурс за изработка на мартици на тема „Моят роден край“ и благотворителен мартици бazar. В Посетителския център на ПП „Беласица“ гостува изложба „Магнетичната Беласица“. С изложбата се отбелязва и 110-годишнината от основаването на Държавното горско стопанство – Петрич. Традиционният Фестивал на кестена, организиран от ДПП „Беласица“, събра много гости от България и чужбина. Празникът на Подгорчето представя българската идентичност, популяризира бела-

сишките кестенови гори и община – Петрич. Дирекцията на Парка съвместно със „Слоу Фуг“ в България и ЮЗДП – Благоевград, организира международния форум – Тера Магре „Беласица“, който включваше конференция, изложба, базар, беседа и дегустация на местни храни.

Извършена е ползотворна работа от дирекциите на природните паркове по изпълнението на редица проекти.

ДПП „Врачански Балкан“ успешно приключи дейностите по проект DiGiPARKS „Creating an innovative and integrated cross-border tourist product between – Vrachanski Balkan“ and „Iron Gate – natural parks“, чиято основна цел е създаване на иновативен интегриран туристически продукт между Природните паркове „Врачански Балкан“ и „Железни врата“ – Румъния. Проектът бе финансиран от Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Румъния – България“.

През 2023 г. екипът на ПП „Златни пясъци“ завърши дейностите по проект „Подобряване на природозащитното състояние на видове и типове природни местообитания на територията на мрежата Натура 2000, попадащи в природен парк – Златни пясъци“, регламент № BG16M10P002-3.007-0003 по ОП „Околна среда 2014 – 2020“.

ДПП „Сините камъни“ е партньор по международен проект „Живот за брадатия лешояд“ (проект №101113869 LIFE22-NAT-BG-Bearded Vulture LIFE), който стартира през 2023 година.

През 2023 г. ДПП „Персина“ изпълнява и отчита 3 проекта:

- Опазване на кърдоглавия пеликан по Черноморско-Средиземноморския миграционен път, (Conservation of the Dalmatian Pelican along the Black-Sea Mediterranean Flyway), акроним Pelican Way of LIFE, № на проекта LIFE18 NAT/NL/000716, по програма LIFE+ на ЕС. Изпълнението му стартира през септември 2019 година.

- Проект „Дунавски диви острови, коридор от хабитати“ (Danube Wild Island Habitat Corridor), акроним LIFE WILDIsland, № на проекта LIFE20 NAT/AT/000063, с начална дата 01.09.2021 година.

- Проект BG16M10P002-3.015-0003 „Изпълнение на приоритетни мерки в Рамсарско място – Комплекс Беленски острови“, Природен парк „Персина“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие, е изпълнен успешно.

Предложения за обявяване на защитени територии

Във връзка с чл. 36, ал. 2 от Закона за защитените територии Изпълнителната агенция по горите е изразила становище по постъпили предложения за обявяване на 3 природни парка, 27 защитени местности и 3 природни забележителности към Министерството на околната среда и водите:

- Природен парк „Западен Балкан“ (Западна Стара планина), попа-

- дац в части от териториите на областите Видин, Монтана и София.
- Природен парк „Чернатица“, попадащ в части от териториите на общините Асеновград, Куклен, Рогопи и Перущица, област Пловдив.
  - Природен парк „Бяла река – Мъгленик“, попадащ в части от териториите на общините Крумовград и Ивайловград.
  - Защитена местност „Петрохан“, попадаща в землището на с. Гинци, община Годеч, област София.
  - Защитена местност „Изворът на р. Въча“, попадаща в землищата на с. Триград, община Девин, и с. Кожари, община Борино.
  - Защитена местност „Меча поляна“, попадаща в землището на с. Мугла, община Смолян.
  - Защитена местност „Турсунски връх“, попадаща в землищата на общините Девин, Борино и Смолян, област Смолян.
  - Защитена местност „Марица – Стамболийски“, попадаща в землищата на с. Цалапица, община Рогопи, и град Стамболийски, община Стамболийски, област Пловдив.
  - Защитена местност „Златишка букова гора“, попадаща в землището на Златица, община Златица, област София.
  - Защитена местност „Смилян“, попадаща в землището на с. Пловдивци, община Рудозем, област Смолян.
  - Защитена местност „Снягово“, попадаща в землището на с. Снягово, община Руен, област Бургас.
  - Защитена местност „Изворът на Белоногата“, попадаща в землището на с. Рогозиново, община Харманли, област Хасково.
  - Защитена местност „Луда река“, попадаща в землищата на селата Горно Луково, Мандрица, Меден бук, община Ивайловград, област Хасково.
  - Защитена местност „Сладун“, попадаща в землището на с. Сладун, община Свиленград, област Хасково.
  - Защитена местност „Маринов дол“, попадаща в землището на с. Буново, община Мирково, област София.
  - Защитена местност „Забанова падина“, попадаща в землището на с. Бързия, община Берковица, област Монтана.
  - Защитена местност „Тодорини кукли“, попадаща в землището на с. Бързия, община Берковица, област Монтана.
  - Защитена местност „Райковци“, попадаща в землището на с. Райковци, община Велико Търново, област Велико Търново.
  - Защитена местност „Средец“, попадаща в землището на с. Богданово, община Средец, област Бургас.
  - Защитена местност „Находище на Вагеницова метличина с. Вълча поляна“, попадаща в землището на с. Вълча поляна, община Елхово, област Ямбол.
  - Защитена местност „Мързян“, попадаща в землищата на с. Чепинци, община Рудозем, област Смолян, и с. Ерма река, община Златоград, област Смолян.

- Защитена местност „Циганско градище“, попадаща в землището на с. Пловдивци, община Рудозем, област Смолян.

- Защитена местност „Долен“, попадаща в землищата на с. Долен, община Златоград, област Смолян, и Златоград, община Златоград, област Смолян.

- Защитена местност „Мъртолец“, попадаща в землището на с. Мусина, община Павликени, област Велико Търново.

- Защитена местност за защита на гори, в състава на които участва пърнар, попадаща в землищата на с. Калиманци и с. Петрово, община гр. Сандански, област Благоевград.

- Защитена местност „Гора Върбиняка“, попадаща в землищата на с. Йоаким Груево, община гр. Стамболийски, и Перуцица, община Перуцица, област Пловдив.

- Защитена местност – Находище на урумово лале в м. Лаликото, попадаща в землищата на с. Терзийско, община Сунгурларе, и с. Венец, община Карнобат, област Бургас.

- Защитена местност „Вишовградско плато“, попадаща в землищата на с. Вишовград и Бяла черква, община Павликени, област Велико Търново.

- Защитена местност „Студен кладенец“ („Бойник планина“), попадаща в землищата на селата Бойник, Студен кладенец, Гургулица, община Момчилград, област Кърджали.

- Защитена местност „Мъгленишки рид“, попадаща в землищата на селата Стражец, Горни Юруци и Черничево, община Крумовград, област Кърджали.

- Природна забележителност „Коматински скали“, попадаща в землището на с. Брестово, община Симитли, област Благоевград.

- Природна забележителност „Находище на бодливо сграбиче“ в местностите Трите братя и Казаните, попадаща в землището на Айтос, община Айтос, област Бургас.

- Природна забележителност (скален мост), попадаща в землището на с. Ъглен, община Луковит, област Ловеч.

Консултации и подпомагане на работата на собствениците на недържавни гори

През 2023 г. са изпълнени дейности, насочени към подпомагане на собствениците на гори и на лесовъдите на частна практика, в т.ч.:

● Проведени са голям брой консултации на собственици на гори и ползватели на гървесина, частни лесовъди и други заинтересовани лица по телефон, електронна поща, в приемната на МЗМ/МЗХ и по време на извършените теренни проверки.

● В хода на извършваните проверки, срещи и консултации са популяризирани добри практики, свързани с устойчивото стопанисване на горите и осъществяването на дейностите в горските територии.

Контрол върху дейностите в горите

През 2023 г. ИАГ, нейните структури и специализирани териториални звена са изпълнили редица мерки, свързани с осъществяване на ефективен контрол върху извършваните дейности в горските територии, по-важните от които са:

- Във връзка със спазване на горското законодателство, по-конкретно изменената разпоредба на чл. 206, ал. 1, т. 3 от Закона за горите (ЗГ), в сила от 02.02.2023 г., с писмо са дадени указания за извършване на проверки на обектите/централите, които използват гървесина и/или биомаса от гървесина за производство на енергия, намиращи се в района на дейност на съответните регионални дирекции по горите.

- В рамките на Дирекция „Горско стопанство“ от служителите в отдел „Ползване от горите“ са извършени голям брой документални и теренни проверки по сигнали и жалби на физически и юридически лица и организации по въпроси, отнасящи се до дисциплината на ползване на гървесина и недървесни горски продукти, като са представени съответни доклади, отговори по жалби и сигнали и други.

- Участие в комисия по чл. 17, ал. 1 от Наредба № 1 от 15.02.2019 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника и условията и реда за издаване на удостоверение за регистрация на учебни форми за тяхното обучение.

- Участие в комисии за провеждане на изпит на лица със средно образование и на тези, които са отписани от регистъра по чл. 235 от Закона за горите.

- Участие в комисията за разглеждане на заявления за вписване на физически лица и търговци в публичните регистри на ИАГ по чл. 235 и чл. 241 от Закона за горите през 2023 година.

- Чрез информационната система на ИАГ се осъществява текущ контрол на издаваните позволителни за сеч, протоколи за освидетелстване на сечища, превозни билети и GPS устройствата на МПС, транспортиращи гървесина.

Ползване на недървесни горски продукти

През 2023 г. от горските територии са събрани 10 850 кг диворастящи гъби, в т.ч. 10 455 кг манатарки, и 395 кг други гъби. Отчетен е също така и добив на горски плодове (малини, къпини, боровинки, трънки и др.) в размер на 40 037 кг, шипки – 22 020 кг, липов цвят – 201 350 кг, билки – 554 097 килограма.

През 2023 г. са извършени съвместни проверки със служители от областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) и служители от РДГ на обекти за изкупуване на диворастящи гъби и горски плодове. Резултатите от извършените проверки потвърдиха необходимостта от осигуряване на работещ механизъм за осъществяване на по-ефективен контрол при ползването, съхранението и транспортирането на недървесни горски продукти (НГП). В тази връзка и през

2024 г. ще продължи работата за:

- актуализиране/изменение/допълнение на образците на документи, отнасящи се до разрешаването на ползването и транспортирането на НГП;

- въвеждане на времеви и количествени показатели и създаване на нов ред и условия за издаването и заплащането на разрешителните за добив на НГП;

- предприемане на съвместни действия с БАБХ за разработване и внедряване на единна електронна система за проследяване и контрол върху добива, изкупуването, транспорта и търговията с НГП;

- обсъждане на промяна на нормативна уредба с цел ползването и транспортирането на всички НГП да бъде уредено в един нормативен акт;

- изготвяне на проект на Закон за трюфелите.

Промени в горските територии и учредяване на вещи права

1. Промени в горските територии

За периода 01.01.2023 – 31.12.2023 г. са настъпили следните промени в горските територии на Република България:

- Издадени са 9 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 14 от Закона за горите (отм.), с обща площ 30,208 дка, с цена за промяната 418 019,00 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 27 844,27 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие (ДП). Издаден е един административен акт за прекратяване на административното производство за промяна на предназначението.

- Издадени са 27 административни акта за предварително съгласуване за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии, с обща площ 990,362 дка, по реда на чл. 75, ал. 3 от Закона за горите. Издадени са 6 административни акта, с които се прекратява административно производство по промяна на предназначението.

- Издадени са 46 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 77 от Закона за горите, с обща площ 4 445,928 дка, с цена за промяната 7 542 058,00 лв., постъпващи по сметката на Министерството на земеделието и храните (МЗХ). Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 894 651,46 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. По едно от издадените решения правата на лицето, в чиято полза е променено предназначението, са погасени по силата на закона поради липса на данни за заплатена дължимата цена за промяна на предназначението в законоустановения срок. В тази връзка влезлите в сила административни актове за промяна на предназначението са с обща площ 4 429,275 дка, с цена за промяна на предназначението в размер на 7 527 687,00 лв. и определени средства за

компенсационно залесяване в размер на 894 651,46 лева.

- Безвъзмездно е променено предназначението по реда на чл. 73, ал. 5 от Закона за горите на 1 056,065 дка горски територии за изграждането на 7 национални обекта и 10 общински обекта от първостепенно значение, като са издадени 17 административни акта, с които се констатира вече възникнали права и задължения. За 9 от цитираните обекти са определени средства за компенсационно залесяване в размер на 557 163,17 лв., които са постъпили по сметката на съответното ДП.

- Издадени са 8 административни акта за придобиване право на собственост върху 4,468 дка горски територии – частна държавна собственост, представляващи застроена и нормативно определена прилежаща площ на сгради, постройки, мрежи и съоръжения, по реда на § 123, ал. 3 на ПЗР към ЗИД на Закона за горите (отм.), с обща цена за продажба на поземлените имоти 35 949,40 лв. и режийни разноски в размер на 730,90 лв., постъпващи по сметката на ИАГ.

- Издадени са 160 административни акта за промяна на предназначението на поземлените имоти от земеделска в горска територия по реда на чл. 81 от Закона за горите, с обща площ 59 981,832 дка. Промяната е безвъзмездна. Издаден е един административен акт за отмяна на вече издаден административен акт и 2 административни акта за поправка и допълнение на вече издаден и влязъл в сила административен акт за промяна на предназначението на поземлените имоти от земеделска в горска територия.

2. Учредяване на вещни права

- Издадени са 14 административни акта за предварително съгласуване за учредяване право на строеж върху горски територии – държавна собственост, с обща площ 6,015 дка, по реда на чл. 55 от Закона за горите.

- Издадени са 7 административни акта за учредяване право на строеж по реда на чл. 56 от Закона за горите върху горски територии – държавна собственост, с площ 2,588 дка, с обща цена за вещното право 41 722,80 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП, и 834,46 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за оценяваните насаждения е в размер на 3 427,40 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 2 371,73 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП.

- Издадени са 46 административни акта за предварително съгласуване за учредяване на сервитут върху горски територии – държавна собственост, с обща площ 198,584 дка, по реда на чл. 62 от Закона за горите.

- Издадени са 47 административни акта за учредяване на сервитут по реда на чл. 63 от Закона за горите върху горски територии – държавна собственост, с площ 208,701 дка, с обща цена за вещното

право 1 901 130,00 лв. и 37 533,48 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за оценяваните насаждения е в размер на 102 929,76 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 173 502,27 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

- Издадени са 2 административни акта за учредяване на сервитут на енергиен обект по реда на чл. 64 от Закона за горите върху горски територии – държавна собственост, с площ 21,808 дка, с обща цена за вещното право 46 614,50 лв., вносима по сметката на МЗХ, и 932,29 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за оценяваните насаждения е в размер на 1 074,00 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 14 662,23 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

- Издадени са 9 административни акта за учредяване право на ползване по реда на чл. 70 от Закона за горите върху горски територии – държавна собственост, с площ 19,112 дка, с обща цена за вещното право 1 935,40 лв. и 38,71 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за оценяваните насаждения е в размер на 4 702,80 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 19 676,81 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП.

- Издадени са 14 административни акта за прекратяване по реда на Административнопроцесуалния кодекс на административните производства за учредяване на ограничени вещни права върху горски територии – държавна собственост.

- По 3 административни акта за учредяване на сервитут върху горски територии – държавна собственост, правата са погасени по силата на закона поради липса на данни за заплатена дължимата цена за учредяване на сервитут в законоустановения срок.

ОПАЗВАНЕ, ЗАЩИТА И КОНТРОЛ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Защита на горските територии от болести, вредители и грузи повреди

Предвидените лесозащитни мероприятия през 2023 г. обхванаха 48 % от обследваните увредени горски площи до края на ноември 2022 г., за които е подадена информация в електронната система на ИАГ. Цялостното изпълнение на прогнозата е в рамките на 89 %. Предвидените и отчетените лесозащитни мероприятия през 2023 г. са представени в таблица 4.

Предвидени и отчетени лесозащитни мероприятия през 2023 г.

Мероприятие	По утвърдена годишна прогноза за 2023 г., гка	Отчет 2023 г., гка	Изпълнение %
Авиоборба, в т. ч.:	13 899	16 186	116
срещу борова процесия	12 279	13 907	113
срещу ръждива борова листна оса	1620	2279	140
Биологична борба	5748	5748	100
Наземна химична борба в т. ч.	3316	5430	164
в горски разсадници	818	1129	138
в култури	2498	4301	172
Механична борба	2631	4033	153
Интегрирана борба	0	0	-
Санитарни сечи	189 063	160 059	85
Общо	214 657	191 456	89

В лесопатологичната прогноза за 2023 г., публикувана на сайта на ИАГ, е предвидено извършване на въздушно пръскане на иглолистни гори с обща площ 13 899 гка, от които 12 279 гка срещу борова процесия (*Thaumetopoea pityocampa* D. & Schiff.) и 1620 гка срещу ръждива борова листна оса (*Neodiprion sertifer* Geoff.). Изпълнението на прогнозираното въздушно пръскане е в размер на 116 %, което се дължи на включване на допълнителни площи при контролното лесопатологично обследване преди третирането.

Прогнозираното от Лесозащитните станции в Пловдив и София въздушно пръскане на иглолистни гори срещу борова процесия се извърши: на 02.09.2023 г. в ДГС Курково и Момчилград, намиращи се в териториалния обхват на РДГ – Кърджали; на 03.09.2023 г. в ДГС – Ардино и ДАС „Женда“ (РДГ – Кърджали); на 14.09.2023 г. в ДГС – Хисар и община Хисаря (РДГ – Пловдив); на 19.09.2023 г. в ДГС – Сливница (РДГ – София) и ДГС – Гърмен (РДГ – Благоевград); на 20.09.2023 г. в ДАС „Дикчан“ и община Сатовча; на 21.09.2023 г. в ДГС – Петрич (РДГ – Благоевград) и на 04.10.2023 г. в ДГС – Стара Загора (РДГ – Стара Загора).

В периода 13.09.2023 – 19.10.2023 г. е отчетен ефектът от употребата на двата продукта за растителна защита на базата на *Bacillus thuringiensis* var. *Kurstaki* (Ранакс и Форей 48Б) и на базата на спинозат

(Синейс 480СК). В третираните райони смъртността на гъсениците след употребата на Рапакс е между 81 и 90 %, а след употребата на Форей – между 80 и 92 %. Третирането със Синейс е довело до смъртност на гъсениците от 68 до 84 %. Отчетените площи за въздушно пръскане срещу борова процессионка са 13 907 дка поради допълнително включване на 1628 дка площи, намиращи се на територията на Държавните горски стопанства – Сливница и Гърмен, ДЛС „Дикчан“ и община Сатовча. Отменено е прогнозираното въздушно пръскане срещу борова процессионка в ДГС - гр. Гоце Делчев и ДГС „Акад. Н. Хайтов“ – с. Хвойна, поради установена естествена смъртност и ниска плътност на вредителя. В третираните горски територии популационната плътност на боровата процессионка е понижена. В условията на климатични промени в началото на 2023 г. беше отчетено и разширяване в разпространението на боровата процессионка на изток, в района на дейност на ЛЗС – Варна, и на север – отвъд Стара планина. Новоустановените площи подлежат на обследване и провеждане на подходящи лесозащитни мероприятия съгласно биологията на вредителя.

Прогнозираното от ЛЗС – София, въздушно пръскане срещу ръждива борова листна оса е извършено на 13.04.2023 г. в ДГС – Катунци (РДГ – Благоевград). След проведеното контролно лесопатологично обследване преди мероприятиято и със съдействието на Института за гората – БАН, са включени още 659 дка горски територии. Използван е бактериален инсектицид на база на спинозад, извлечен от *Saccaropolispora spinose*. На 10.05.2023 г. е отчетена 83 % смъртност на лъжегъсениците на осата.

Прогнозираната от ЛЗС – Варна, биологична борба срещу гъботворка чрез разселване на ентомопатогенната гъба *Entomophaga maimaiga* е изпълнена изцяло, като отчетеният ефект от мероприятиято е 80 – 85 % за горските територии в Държавните ловни стопанства „Паламара“ и „Черни Лом“ (РДГ – Шумен) и 80 % в ДГС „Сеслав“ – гр. Кубрат (РДГ – Русе).

През 2023 г. е извършена наземна химична борба в горски разсадници и тополови култури с превишаване от 2114 дка, което е с 64 % над планираното. Преизпълнението се дължи на увреждания, причинени от насекомни вредители и болести, по тополи, върби и елиши, на плелна и паразитна растителност, както и на възникнали през годината здравословни проблеми в горските разсадници.

Изпълнението на предвидената механична борба е 53 % повече от планираната за годината. От отчетените площи 10 % са за биотични увреждания в тополови, върбови и елишови и други широколистни гори и насаждения, 21 % – срещу повреди от дивеч, гризачи и домашни животни, 57 % – срещу борова процессионка в горски култури, 1 % е след увреждане при наводнение и 11 % са в горски разсадници.

В модул „Лесопатологично обследване“ на електронната система

на ИАГ е отчетено провеждане на санитарни и принудителни сечи на площ 160 059 декара. Делът на проведените сечи в иглолистните гори е 77 %, а в широколистните гори 23 %. С най-голям дял е площта на проведените санитарни и принудителни сечи в увредени гори от фитопатогенни гъби (62 %), следвани от увредените от абиотични фактори (32 %), от стъблени насекоми (4 %) и пожари (3 %).

2. Защита на горските територии от пожари

Горските пожари са едни от главните фактори, оказващи негативно въздействие върху състава и структурата на горските екосистеми. Поради това превенцията и борбата с тях са изключително важни дейности и са сред основните приоритети на ИАГ и нейните структури.

За намаляване на риска от възникване на пожари в горските територии и подобряване на взаимодействието при борбата с тях през 2023 г. от изпълнителна директор на Изпълнителна агенция по горите (ИАГ) и директора на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГД „ПБЗН“) беше утвърден план за взаимодействие между двете институции през 2023 година. Залегналите цели и задачи в Плана за взаимодействие между ИАГ и ГД „ПБЗН“ към настоящия момент са изпълнени.

В някои горски териториални единици предвидените противопожарни мероприятия все още не се изпълняват в пълен обем. В тази връзка от страна на ИАГ писмено бе разпоредено на регионалните структури в страната да предприемат действия за извършване на допълнителни проверки по места за установяване на изпълнение на предвидените противопожарни мероприятия съобразно определените срокове.

През периода 01.01. – 31.12.2023 г. в горските територии на страната са регистрирани общо 448 пожара, засегнали площ 63 883 дка, като 6896 дка горски територии са с върхови пожари.

През 2022 г. са регистрирани общо 516 пожара, които засегнаха 81 260 дка, като 6446 дка горски територии са опожарени от върхови пожари.

Регистрираните през 2023 г. горски пожари са с 9 повече спрямо средния брой горски пожари за последните 10 години (2014 – 2023 г. – средно 439 бр./г.) и със 17 763 дка повече опожарени горски територии спрямо средно опожарените площи за последните 10 години (средно 46 120 дка/г. за периода 2014 – 2023 г.).

Преките щети от огнената стихия в горските територии през 2023 г. са оценени на над 329 000 лв. при над 992 000 лв. през 2022 година.

Основните причини за възникване на горските пожари през 2023 г. продължават да са свързани с човешка небрежност – 56,7 % , неизвестни – 32,6 %, умишлени – 3,8 %, и само за 6,9 % от пожарите,

Таблица 5

ГОРСКИ ПОЖАРИ ПО РДГ за 2023 г.

№	Регионална дирекция по горите	Брой	Площ (гха)	%	В т.ч. върхов (гха)
1.	Берковица	23	2351	3.68	182
2.	Благоевград	32	1114	1.74	155
3.	Бургас	45	17615	27.57	2175
4.	Варна	47	2568	4.02	1
5.	Велико Търново	8	186	0.29	8
6.	Кърджали	51	24 143	37.79	2599
7.	Кюстендил	31	576	0.90	0
8.	Ловеч	30	2687	4.21	0
9.	Пазарджик	15	486	0.76	0
10.	Пловдив	33	2641	4.13	232
11.	Русе	32	664	1.04	100
12.	Сливен	19	3054	4.78	285
13.	Стара Загора	27	1452	2.27	548
14.	Смолян	15	1784	2.79	600
15.	София	33	2464	3.86	10
16.	Шумен	7	98	0.15	1
	Всичко	448	63 883	100	6896

ОПОЖАРЕНА РАСТИТЕЛНОСТ (гха и %)

1.	Иглолистна	9467	14.82
2.	Широколистна	43 464	68.04
3.	Смесена	754	1.18
4.	Трeви, незалесени площи и мъртва горска постилка	10 198	15.96
	Всичко	63 883	100

ВИД НА ПОЖАРА (гха и %)

1.	Низов	56 987	89.21
2.	Върхов	6896	10.79
	Всичко	63 883	100

СОБСТВЕНОСТ (гха и %)

1.	Държавна собственост	45 491	71.21
2.	Общинска собственост	10 474	16.40
3.	Частна собственост	6813	10.66
4.	Църковна собственост	7	0.011
5.	Собственост на юридически лица	1098	1.72
	Всичко	63 883	100

ПРИЧИНИ (брой и %)

1.	Неизвестни	146	32.59
2.	Небрежност	254	56.70
3.	Умишлени	17	3.79
4.	Естествени	31	6.92
	Всичко	448	100

възникнали в горските територии на страната през отчетната година, причините са естествени (мълнии).

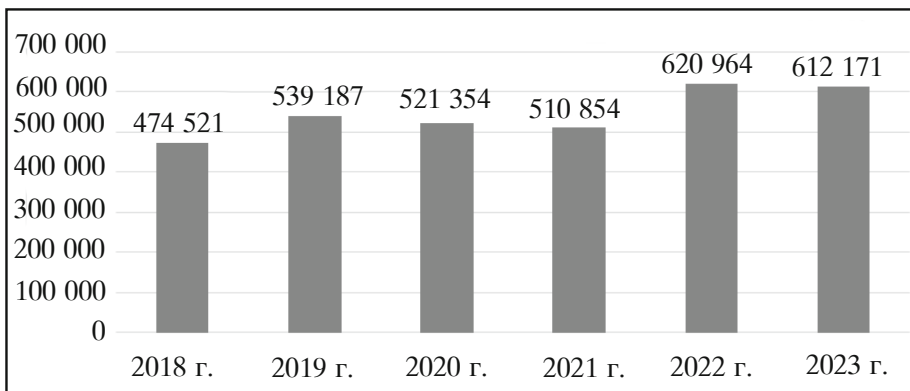
Благодарение на адекватните реакции и доброто взаимодействие между действията на служителите от структурите ГДПБЗН, ИАГ, РДГ, държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите и териториалните им поделения – държавни горски/ловни стопанства, Министерството на отбраната, общински служители и местни доброволни формирования бяха ограничени възникналите пожари и спасени хиляди декари горски насаждения.

През миналата година най-големият горски пожар възникна в землището на с. Младиново, в района на ДГС – Свиленград, където са опожарени 7410 дека горски територии. Други големи пожари станаха в землището на с. Кубадин, в района на ДГС – Средец, с опожаряване на 7137 дека горски територии, и в землището на с. Присадец, в района на ДГС – Тополовград, с опожарени 5990 дека горски територии.

3. Контрол на дейностите по опазване на горските територии

През 2023 г. служителите, извършващи контрол по опазване на горските територии (ГТ) към ИАГ и РДГ, назначените служители за опазване на ГТ към държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните териториални поделения, в общински горски структури, горски сдружения и други, са извършили общо 612 171 проверки, с 8793 по-малко от 2022 година.

Проверени са 127 942 обекта за добив на дървесина, 25 410 обекта по чл. 206 от ЗГ, 169 227 превозни средства, 142 247 ловци, 14 931 риболовци и 132 414 други лица. В сравнение с 2022 г. се наблюдава увеличаване на проверените обекти за добив на дървесина – с 1146, на риболовците – с 1903, и на физическите лица – с 11 526 броя. Намаляване на извършените проверки има на обектите по чл. 206 от ЗГ – с 397, на превозни средства с 20 536 и на ловците с 2435 броя.

Фиг. 4. Общ брой на извършените проверки за периода 2018 – 2023 г.

За оптимизиране на дейността през годината от страна на Изпълнителната агенция по горите ежесечно се правеха анализи на осъществяваните дейности по контрол и опазване на горските територии в страната, в резултат на което се изготвиха конкретни указания до регионалните дирекции по горите с цел подобряване и повишаване на дейностите по контрол върху опазване на горските територии, с които приоритетно дейността бе насочена към обектите, в които се извършва добив на дървесина.

Проведени бяха и специализирани проверки, осъществени от служители на ИАГ и РДГ в териториалния обхват на страната, с фокус, насочен върху дейностите по добив на дървесина от горските територии.

Организиран и проведен бяха срещи с ръководствата на организациите на МВР по места с цел планиране и провеждане на съвместни действия по осъществяването на контрол върху опазване на горските територии, движението на дървесината, обектите, в които тя се преработва, и снабдяването на местното население с дърва за огрев, в резултат на което съвместните проверки бяха увеличени с повече от 30 % в сравнение с 2022 година.

Извършени бяха проверки на постъпващата дървесина в обектите по чл. 206 от ЗГ, които преработват над 20 000 м³ дървесина годишно, както и проверки на издадени превозни билети извън горски територии.

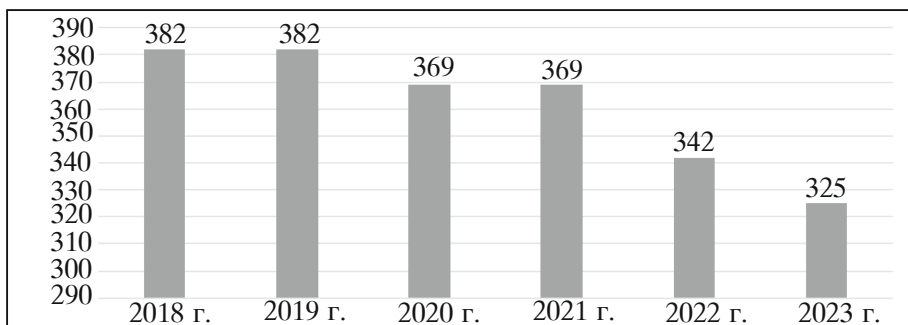
Организирано бе национално съвещание по контрола и опазването на горските територии, където бяха набелязани конкретни мерки и действия, целящи подобряване на дейностите по контрол върху опазването на горските територии и дивеча.

Оптимизирани бяха автоматизираните механизми за обработка на данните в информационната система на ИАГ, чрез които се следи за издаване на последващи билети в нарушения на заповедта за определяне на образец на превозните билети, за транспорт на дървесина без устройства за проследяване на превозното средство, за издаване на превозни билети за дървесни видове, които не са включени в разрешителното за сеч и други.

През 2023 г. бяха извършени кръстосани проверки между регионалните дирекции по горите. Проверени са 152 обекта по чл. 206 от ЗГ, 381 обекта за добив на дървесина, 269 моторни превозни средства, 73 физически лица. Съставени са 161 констативни протокола и 22 АУАН.

4. Численост на служителите по контрол и опазване на горските територии и наказания

През 2023 г. спазването на горското законодателство се осъществява от 325 горски инспектори. За поредна година числеността на горските инспектори, които осъществяват непосредствения контрол върху дейностите, извършвани в горските територии, намалява (фиг. 5).

Фиг. 5. Численост на горските инспектори за периода 2018 – 2023 г.

В държавните предприятия (ДП) и техните териториални поделения (ТП) през изминалата година са изпълнявали служебните си задължения 2271 служители за опазване на горските територии, което е със 77 души по-малко от 2022 година. С 25 души са се увеличили лицата за опазване на горските територии – общинска собственост, като в края на 2023 г. техният брой е 349. Увеличаване с двама служители по опазване се отчита при горските територии – частна собственост, като техният брой е 48.

През 2023 г. на двама горски инспектори са наложени дисциплинарни наказания „предупреждение за уволнение“, 15 служителя са наказани със „забележка“. Дисциплинарни наказания са наложени и на 270 служители от държавните предприятия и техните териториални поделения.

5. Констатирани нарушения

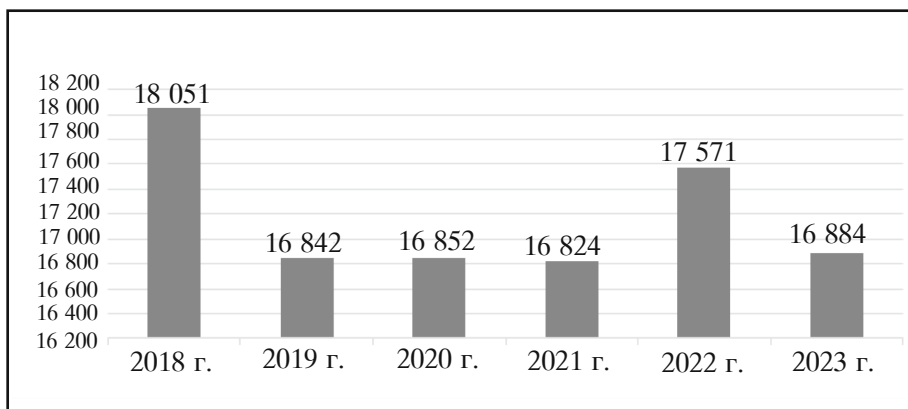
През 2023 г. установените нарушения са 16 884, което е с 687 по-малко от 2022 година. Съставени са 10 574 акта за установяване на административни нарушения (АУАН), които са с 2022 по-малко от 2022 година. За 2258 нарушения не са открити извършителите, а 4052 нарушения са установени с констативен протокол, като в съответствие на сроковете по Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) се предвижда да бъдат съставени АУАН през 2024 година.

От общо съставените 10 574 броя АУАН:

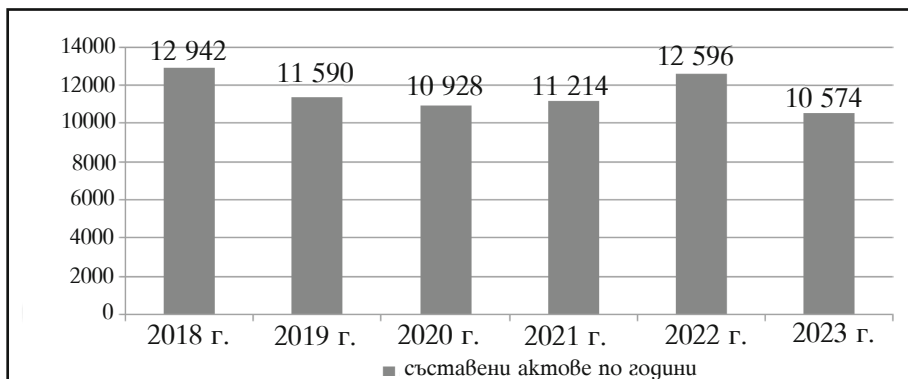
- По Закона за горите – 10 339, в т.ч. за добив на дървесина – 2081; за съхранение – 2504; за преработка – 18; за транспорт – 2220; за разпореждане – 65; по Наредба 1 за КОГТ – 1651; по Наредба 8 за сечите – 214; за недървесни горски продукти – 100; за други нарушения по ЗГ – 1486.

- По Закона за лова и опазването на дивеча – 176.

- По Закона за рибарството и аквакултурите – 54.

Фиг. 6. *Общ брой на констатираните нарушения за периода 2018 – 2023 г.*

Фиг. 7. *Общ брой съставени АУАН за периода 2018 – 2023 г.*

- За нарушение на Регламент 995/2010 – 5.

Брой съставени актове по актосъставители:

- 5537 – от служители в РДГ (средно по 17,2 АУАН на служител);
 - 4372 – от служители в ТП ДГС/ДЛС (средно по 1,9 АУАН на служител);

- 406 – от служители на общините (средно по 1.2 АУАН на служител);

- 90 – от лица на частна лесовъдска практика;

- 169 – от служители на ИАГ.

По постановления на Прокуратурата са образувани 71 преписки.

Най-много установени с актове нарушения са съставени в района на РДГ – Русе – 1196, РДГ – Берковица – 1099, РДГ – Сливен – 901, РДГ – София – 821, и РДГ – Бургас – 802.

Най-малко актове има в района на дейност на Регионалните дирек-

ци – Смолян - 86, Благоевград – 331, Шумен – 455, Пазарджик – 464, и Велико Търново – 478.

Според собствеността на горските територии с актове са установени следните нарушения:

- 3214 в ГТ – държавна собственост;
- 276 в ГТ – общинска собственост;
- 1209 в ГТ – собственост на физически и юридически лица.

Служителите на регионалните дирекции по горите са съставили 120 акта за нарушения, извършени от служители на ТП ДГС/ДАС, 238 – на лесовъди на частна практика, и 19 – на лица, имащи отношение към дейностите по стопанисване и опазване на горски територии – общинска собственост.

През 2023 г. са наложени 31 принудителни административни мерки по реда на чл. 253 от Закона за горите, с 15 по-малко от 2022 година.

6. Движение на актовете препуски и събираемост на наложените глоби и санкции

От директорите на регионалните дирекции по горите в качество то им на административно-наказващи органи са издадени 8306 наказателни постановления, от които към 31.01.2024 г. са влезли в сила 6427.

Наложени са 157 предупреждения по реда на чл. 28 от ЗАНН, а 29 нарушители са наказани с безвъзмезден труд в полза на обществото.

В Прокуратурата са изпратени 1793 препуски, от които 351 са без решение, 1333 – върнати за административно производство, а по 109 са образувани досъдебни производства.

Обжалвани са 403 наказателни постановления, от които 16 са видоизменени, 54 – отменени, 40 – потвърдени, и 293 са без решение. Средният процент на обжалваемост в страната е 4,56 %, като най-висок е в РДГ – София – 9,5 % и РДГ – Берковица – 8,8 %.

От влезлите в сила 6427 наказателни постановления са наложени парични санкции и глоби в размер на 2 574 895 лева. Събрани са 515 287 лв., което представлява 20 % събираемост, или с 13 % по-ниска от 2022 година.

Следва да се има в предвид, че, от една страна, в събраните суми се начисляват и платени наказателни постановления от изминали години, а от друга страна – от сумите от наложените глоби се отчисляват 30 %, когато наказателните постановления са заплатени в 30-дневен срок от тяхното издаване.

С изменението на Закона за горите, считано от 02.02.2023 г., се повишиха глобите по чл. 266 от ЗГ, като минималната вече е 500 лв., което допълнително е допринесло за намаляване на процента на събираемост.

От системните нарушители събираемостта продължава да е на много ниско ниво, като към момента не се наблюдава особен ефект от извършените промени за въвеждане на принудителен труд в

Закона за административните нарушения и наказания.

В регионалните дирекции по горите е постъпила информация за 22 издадени присъди, покриващи състава на чл. 235 и 237 от Наказателния кодекс, с 42 по-малко от 2022 година. 18 от тях са издадени в териториалния обхват на РДГ – Берковица, 3 – в РДГ – Русе, и една – в РДГ – Благоевград.

7. Задържани вещи – предмет на нарушенията, и вещи, послужили за извършване на нарушенията (общо за страната)

През 2023 г. с АУАН и констативни протоколи е установена отсечена незаконна дървесина и разпоредителни действия с дървесина с неизяснен произход в размер на 34 161 плътни м³, което е с 278 м³ по-малко от 2022 г., като 10 456 м³ са вследствие на незаконни дейности, извършени извън горски територии – предимно земеделски земи, както и земи без характеристика на гора по смисъла на Закона за горите.

Фиг. 8. *Размер на установената незаконно отсечена дървесина за периода 2018 – 2023 г.*

Задържаните вещи през 2023 г.:

- фасонирана дървесина – 92 м³;
- обла строителна дървесина – 1924 м³;
- дърва за огрев – 10 257 пр. м³;
- недървесни горски продукти – 90 122 кг;
- моторни превозни средства – 308;
- коне – 32, каруци – 552;
- моторни триони – 262;
- други инструменти за дърводобив – 114;
- оръжие – 20, други ловни уреди и боеприпаси – 120;
- едър дивеч – 26, дребен дивеч – 2, дивечово месо – 24 кг, риба – 52 килограма.

Приходите от продажби на задържани вещи през 2023 г. възлизат общо на 169 151 лв., като Регионалните дирекции във Велико Търново, Пазарджик, Сливен и Кюстендил не са организирали търгове за про-

гажба на отнети вещи.

Част от задържаната дървесина се предоставя по реда на чл. 273, ал. 2 и ал. 5 от Закона за горите.

8. Дейност на регионалните дирекции по горите

През 2023 г. горските инспектори в регионалните дирекции по горите (РДГ) са извършили общо 324 469 проверки, с 9606 повече от 2022 година. Проверени са 24 816 обекта по чл. 206 от ЗГ и 40 594 обекта за добив на дървесина, 100 381 МПС, 43 771 ловци, 14 170 риболовци и 100 737 физически лица.

Горските инспектори и експертите в регионалните дирекции по горите са съставили 5 537 акта, което представлява 52 % от актовете в страната, като през 2023 г. са съставени 1320 акта по-малко от 2022 година.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законния ѝ произход, е 14 400 м³.

В резултат на извършените контролни дейности от служителите на РДГ са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина – 92 м³;
- обла строителна дървесина – 1 325 м³;
- дърва – 4 617 пр. м³;
- недървесни горски продукти – 87 758 кг;
- моторни превозни средства – 148;
- коне – 10, каруци – 162;
- моторни триони – 85;
- други инструменти за дърводобив – 10;
- оръжие – 9, други ловни уреди и боеприпаси – 69;
- риболовни уреди – 10;
- едър дивеч – 14, дребен дивеч – 2;
- коледни елхи – 34.

9. Дейност на служителите и мобилните екипи в отдел „Контрол по опазване на горските територии и защита от пожари“ в ИАГ

През 2023 г. служителите в отдел „Контрол по опазване на горските територии и защита от пожари“ в ИАГ са извършили общо 5676 проверки, от които 594 обекта по чл. 206 от ЗГ и 998 обекта за добив на дървесина, 1945 МПС, 927 ловци, 7 риболовци и 1205 физически лица.

Съставени са 169 АУАН, като с констативни протоколи са дадени 409 предписания на регионалните дирекции по горите за допълнителни проверки и съставяне на актове.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е 6574 м³.

Задържаните вещи:

- обла строителна дървесина – 269 м³;

- дърва – 287 пр.м³;
- недървесни горски продукти – 6 кг;
- моторни превозни средства – 19;
- коне – 1, каруци - 17;
- моторни триони – 8;
- други инструменти за дърводобив – 6;
- оръжие – 4;
- други ловни уреди и боеприпаси – 19;
- едър дивеч – 8, дребен дивеч – 3;
- коледни елхи – 6.

10. Дейност на държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните поделения

През 2023 г. от служители на шестте държавни предприятия и техните поделения са извършили общо 265 767 проверки, от които 80 761 обекта за добив на дървесина, 60 586 МПС, 97 367 ловци, 306 риболовци и 26 747 физически лица.

Съставени са 4372 АУАН, 1775 констативни протокола за неизвестен извършител и 476 констативни протокола без АУАН.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законни ѝ произход, е 11 478 м³.

Задържаните вещи:

- обла строителна дървесина – 315 м³;
- дърва – 4 876 пр.м³;
- недървесни горски продукти – 998 кг;
- моторни превозни средства – 137;
- коне – 21, каруци - 345;
- моторни триони – 158;
- други инструменти за дърводобив – 97;
- оръжие – 7;
- други ловни уреди и боеприпаси – 32;
- едър дивеч – 12;
- дивечово месо – 24 кг.

11. Дейност на общински горски структури

От служители на общинските горски структури през 2023 г. са извършени 12 464 проверки, от които 4721 обекта за добив на дървесина, 4501 МПС, 182 ловци и 2649 физически лица.

Съставени са 406 АУАН, 214 констативни протокола за неизвестен извършител и 30 констативни протокола без АУАН.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е 1707 м³.

Задържаните вещи:

- обла строителна дървесина – 13 м³;

- гърва – 286 пр.м³;
- недървесни горски продукти – 1360 кг;
- моторни превозни средства – 4;
- каруци – 8;
- моторни триони – 11;
- други инструменти за гърводобив – 1.

12. Дейност на дирекциите на природните паркове

Проверките от служителите на природните паркове се извършват най-често съвместно със служители на регионалните дирекции по горите и териториалните подразделения на държавните предприятия – държавните горски и държавните ловни стопанства.

Извършени са 1509 проверки, като са проверени 40 обекта за добив на дървесина, 664 превозни средства, 37 риболовци и 1509 групи лица.

13. Извършени посегателства срещу служители

През годината срещу служители, осъществяващи контрол и опазване на горските територии, са отправени редица по-значими заплахи и предприети посегателства.

В РДГ – Благоевград, е извършено едно нападение и са отправени заплахи за саморазправа срещу служител на Дирекцията. Нанесени са щети на имущество на горски инспектор, като са счупени стъклата на автомобил и прозорците на къща.

В РДГ – Ловеч, при опит да бъде спряно МПС, транспортиращо незаконна дървесина, превозното средство се удря в служебен автомобил, управляван от служители на Регионалната дирекция, при което те не са пострадали.

В РДГ – София, при извършване на проверка съвместно с Инспекцията по труда на превозни средства, транспортиращи дървесина до ТИР станция, в с. Боерица, община Ихтиман, е нанесен удар върху горски инспектор от Регионалната дирекция.

В РДГ – Стара Загора, при опит за проверка на лице, носещо ловна пушка, то е побягнало и след преследването е възпроизвело стрелба с пушката срещу горски инспектор от Регионалната дирекция.

За всички извършени случаи на посегателства и нанасяне на имуществени вреди на служители, осъществяващи контрол и опазване на горските територии, са уведомени компетентните органи.

14. Взаимодействие с други институции

През 2023 г. в резултат на сключените споразумения за сътрудничество и взаимодействие и годишния план на МВР за противодействието на престъпността и закононарушенията, свързани с горските, дивечовите и рибните ресурси, са извършени общо 20 937 съвместни проверки, което е с 6012 повече от 2022 година. Проверени са 798 обекта по чл. 206 от ЗГ, 761 обекта за добив на дървесина, 3179 МПС,

9270 ловци, 775 риболовци и 6154 физически лица.

Съставени са 188 констатишни протокола и 723 акта, от които 704 по ЗГ, 18 по ЗЛОД и един по друг закон.

В хода на проверките са установени 1333 м3 незаконно отсечена дървесина и са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина – 30 м3;
- обла строителна дървесина – 621 м3;
- дърва – 1240 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 86 710 кг;
- моторни превозни средства – 48;
- коне – 3, каруци – 17;
- моторни триони – 13;
- незаконно оръжие – 3;
- други ловни уреди и боеприпаси – 4;
- едър дивеч – 5.

Извършени са 66 съвместни проверки със служители на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури, 41 – със служители на Изпълнителната агенция „Инспекция по труда“, 86 – със служители на Националната агенция за приходите, 56 – със служители на Министерството на околната среда и водите, 31 – с представители на неправителствени организации, и 103 – с други институции.

Служители на ИАГ проведоха среща с представители на Агенция „Митници“ за осигуряване на повече оперативна информация и по-ефективен контрол.

Служители на ИАГ проведоха работна среща с представители на БАБХ, на която бе постигнато предварително съгласие за предприемане на мерки за изграждането на електронна система за разрешаване, контрол и проследяване на добива, търговията и транспорта на недървесните горски продукти, представляващи храни, по аналог на системата, прилагана за дървесината.

Периодична е кореспонденцията с Националния статистически институт (НСИ) за предоставяне на данни за внос и износ както на недървесните горски продукти, така и дървесината по кодове съгласно комбинираната номенклатура на НСИ.

От страна на ИАГ е изпратен за подпис окончателен вариант на Инструкция за взаимодействие и обмен на информация между Националната агенция за приходите и Изпълнителната агенция по горите.

15. Прилагане на Регламент 995/2010

Регламент 995/2010 се отменя, считано от 31.12.2024 г., съгласно Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите.

Като компетентен орган през 2023 г. Изпълнителната агенция по горите взе участие в 12 онлайн срещи по двата регламента поради факта, че двете работни групи са обединени, като 10 от срещите са по Регламент 2023/1115 и 2 – по Регламент (ЕС) № 995/2010.

Във връзка с прилагане на разпоредбите на Регламента през 2023 г. служителите от ИАГ и РДГ са извършили общо 1029 проверки, което е с 47 по-малко от 2022 година.

Представените отчети показват разпределение на извършените проверки по вид на операторите:

- 405 – на оператори, закупили гървесина на корен в страната;
- 384 – на собственици на гори или с гори, предоставени им за управление, продаващи гървесина в страната от временен склад за първи път;
- 77 – на вносителите на гървесина и гървесни продукти, включени в обхвата на Регламента;
- проверени са 160 търговец на гървесина и изделия от гървесина;
- общо 83 оператора не са имали система за надлежна проверка;
- съставени са 83 предписания за отстраняване на пропуски при спазването на Регламента;
- съставени са 5 АУАН за нарушение на Регламент (ЕС) № 995/2010.

С писмо № 99-20/09.02.2023 г. на зам.-министъра на земеделието на Република България до зам.-министъра на земеделието и горите на Република Турция беше изпратена информация за съмнения за транзит на стоки от гървесина с произход Русия през Турция, като бе отправена молба за съдействие от страна на турските власти за доказване на произхода и законността на стоките, внос от Турция.

16. Проблеми в контрола и опазването на горските територии

Констатираны са редица проблеми в контрола и опазването на горските територии:

- Продължава да намалява броят на горските инспектори в регионалните дирекции по горите, като се отчита и намаляване на лицата, назначени за опазване на горските територии в държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите.

- Недостатъчен е броят на лица с висше лесовъдско образование, които са заети с контролната дейност.

- Ниската събираемост на сумите по влезите в сила наказателни постановления поражда чувство на безнаказаност в системните нарушители. Високите глоби за извършените нарушения намалява с 13 % събираемостта.

- Натовареност на горските стражари с дейности различни от опазването на поверените им горски територии.

- Занижен контрол при извършване на гърводобивната дейност и транспорта на гървесината от страна на собствениците на горски територии и регистрираните в публичния регистър на ИАГ лесовъди.

- Недостатъчна ангажираност на собствениците на имоти/физически и юридически лица/ за опазването им и липса на заинтересованост от тяхна страна за състоянието им след извеждане на сечта.

- Извършване на сеч по реда на ЗОСИ в земеделски земи, притежаващи характеристика на гора по смисъла на Закона за горите, и издаване на превозни билети за транспорт на дървесина от имоти, в които тя реално не е добивана.

- Населени места с висока концентрация на социалнослабо население и високо ниво на безработица.

- Разпокъсаност на малките имоти в горските територии и голям брой пътища в тях, което води до затруднения при опазването им.

17. Планирани действия за подобряване на дейностите по контрол и опазване на горските територии

● Повишаване на квалификацията на служителите и засилване на контрола върху тяхната дейност.

● Повишен контрол чрез организиране на масирани проверки в насаждения, в които се добива дървесина, с участие на възможно най-голям брой експерти от ИАГ и РДГ.

● Осъществяване на действия с всички заинтересовани институции за ефективно противодействие на извършваните закононарушения в районите с висока концентрация на нарушенията.

● Актуализиране на настоящия и разработване на нов софтуерен продукт за дейността на обектите по чл. 206 от ЗГ, както и разширяване на въведените автоматични контроли.

● Организиране на съвместни проверки от служители на ИАГ, РДГ и Агенция „Митници“, чрез които да се проверяват оператори по смисъла на Регламент 995/2010, внасящи дървесина и изделия от дървесина, във връзка с Регламент (ЕС) 2022/576 на Съвета от 8 април 2022 година за изменение на Регламент (ЕС) № 833/2014 относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна. Провеждане на обучения по прилагане на Регламент 2023/1115.

● При финансова възможност в районите с повишена концентрация на нарушения да бъдат назначени допълнително служители с функции по опазване към съответните териториални поделения ДГС/ДЛС или да се създаде механизъм за целево финансиране от централните управления на държавните предприятия на определен брой служители, които да имат единствено задължение по опазване.

● Извършване на засилен контрол на постъпващата дървесина в големите ползватели.

● Продължаване на въведената практика за извършване на кръстосани проверки между регионалните дирекции по горите, по възможност съвместно със служители на МВР и ИАГ.

● По-широко отразяване на резултатите от извършените дейнос-

ти по контрол и опазване на горските територии, дивеча и рибните ресурси в медиите за формиране на обществено доверие в дейността на ИАГ и държавните предприятия.

- Провеждане на образователни мероприятия в училищна среда на подрастващото поколение за нуждата от опазването на горите чрез методите на „Горска педагогика“.

ГОРСКА ПОЛИТИКА

1. Стратегическо планиране

В тази област през отчетния период са извършени следните по-важни дейности:

- Изготвени и са одобрени Ежегодни цели на Изпълнителната агенция по горите за 2023 г. и е изготвен отчет за изпълнението на Годишната програма на ИАГ с цели и дейности за 2022 година.

- Изготвена и предоставена е информация за Годишния отчетен доклад на Министерския съвет за състоянието на администрацията.

- Изготвена и предоставена е информация за горския сектор в рамките на компетентността на ИАГ за изготвяне на Годишен доклад за състоянието и развитието на земеделието (Аграрен доклад 2023 г.).

- Предоставени са необходимите становища и предложения по всички проекти на политически документи, представени за предварително съгласуване.

2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор

През 2023 г. са изготвени следните нормативни актове:

2.1. Изготвен и приет е проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (обн. ДВ, бр. 18 от 2023 г.), с който се изменя редът за провеждане на изпитите за право на лов и за разходване на средствата от вноската за стопанисване на дивеча.

2.2. Изготвен е проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Тарифа за таксите, които се събират в системата на Изпълнителната агенция по горите по Закона за горите и по Закона за държавните такси. Проектът е преминал обществени консултации и е на етап подготовка за внасяне за разглеждане и приемане от Министерския съвет. С предложения проект се актуализира размерът на таксите, които се събират за предоставяните услуги в системата на ИАГ по Закона за горите и Закона за държавните такси, като се цели постигане на обективно съотношение между размера на таксите и разходите на административния орган при осъществяване на съответната административна или техническа услуга съобразно актуалните икономически условия и реално извършените преки и

непреки разходи за предоставянето им.

2.3. Изготвен е проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират по Закона за лова и опазване на дивеча. Проектът е на етап представяне за съгласуване по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и за публикуване на Портала за обществени консултации. С предложените изменения се цели синхронизиране на тарифата с приетите промени в Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча и постигане на обективно съотношение между размера на таксите и разходите на административния орган при остойностяване на съответната услуга съобразно актуалните икономически условия и реално извършените преки и непреки разходи, за предоставянето.

2.4. Изготвена и приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 12.11.2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрацията и отмяна на източниците от горската семенпроизводствена база, събирането и добива на горски репродуктивни материали, тяхното окачествяване, търговия и внос (обн. ДВ, бр. 90 от 27 октомври 2023 г.). Предложените изменения и допълнения са във връзка с Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1324 на Комисията от 10 август 2021 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1597/2002 по отношение на формата за представяне на националните списъци на базовия източник на горски репродуктивен материал (ОВ L 288 от 11.08.2021 г.), наричан по-нататък „Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1324“, както и с оглед необходимостта от усъвършенстване на нормативния акт, включващо отстраняване на пропуски, установени при практическото му прилагане, и внасяне на яснота при прилагането на отделни разпоредби.

2.5. Изготвена и приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2011 г. за сечите в горите (обн. ДВ, бр. 91 от 31 октомври 2023 г.). Направените предложения са подготвени във връзка с последните изменения и допълнения в Закона за горите (обн. ДВ, бр. 11 от 02.02.2023 г.), както и във връзка с Решение № 6888 от 8 юни 2021 г., Решение № 4795 от 18 май 2022 г. и Решение № 5288 от 1 юни 2022 г. на ВАС, обн. ДВ, бр. 50 от 09.06.2023 г., с които се отменят разпоредби на Наредбата, както следва: чл. 34, ал. 2; чл. 35, ал. 2 в частта „или с одобрено план-извлечение по искане на собственика или от лицата, на които е предоставено управлението на горските територии“; чл. 35, ал. 4 и 5; чл. 35а; чл. 45, ал. 3, чл. 51а, чл. 51б, чл. 52, ал. 2, 4, 6 и 7, чл. 52а, и чл. 53, ал. 7, вследствие на които се създаде празнота в нормативната уредба по отношение на извършването на определени дейности.

2.6. Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 9 от 6.11.2020 г. за определяне на вида, отличителните знаци, условията и реда за получаване, сроковете за износване на униформеното представително и униформеното теренно облекло от служителите в Изпълнителната агенция по горите, нейните структури и държавни-

те предприятия по чл. 163 от Закона за горите (обн. ДВ, бр. 9 от 27.01.2023 г.). Промяна в елементите на униформеното представително и униформеното представително облекло, както и условията за ползването им.

ЕВРОКООРДИНАЦИЯ И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

През 2023 г. ИАГ участва в заседания на следните работни форуми на ЕС, ООН, ОИСР, процеса „Горите на Европа“, и други, като са разглеждани съответните по-важни теми:

- Работна група по горско стопанство към Съвета на ЕС – взето онлайн участие в заседание на 25.10.2023 г. и присъствено участие в заседание на 05.12.2023 г. – обобщаване на 26-ата сесия на Комитета по горите на ФАО (СОФО). Подготовка за 81-ата сесия на Комитета за гори и горска промишленост на ИКЕ/ООН (СОФФИ). Проследяване и участие в подготовката на ЕС за участие в UNFF 18 и 8-ма Министерска конференция „Горите на Европа“. Проследяване на представянето на проект на Регламента за мониторинг и докладване в горите. Изпълнение на Регламента за обезлесяването.

- Постоянен комитет по горско стопанство (ПКГС) към Европейската комисия – взето онлайн участие в 5 заседания на 13 февруари, 24 април, 6 юни, 13 октомври и 12 декември 2023 г. – изпълнението на Стратегията за горите, преобразуването и промяната във функциите на ПКГС, предложението на ЕК за регламент за възстановяване на природата; засилване на мерките и сътрудничеството между държавите-членки при превенция и овладяване на горските пожари, проекта на становище на ПКГС относно ОСП интервенциите в горското стопанство след 2027 г. и други.

- Работна група за риска от обезлесяване и влошаване на състоянието на горите, свързани с продукти, пуснати на пазара на ЕС (АНWPDPF) към Европейската комисия – взето онлайн участие в 10 заседания на 30.01.2023 г., 10.02. 2023 г., 30.03.2023 г., 08.06.2023 г., 30.06.2023 г., 27.09.2023 г., 16.10.2023 г., 08.11.2023 г., 07.12.2023 г. и 15.12.2023 г. – представяне и обсъждане на проекта на електронната система за проследяване на продуктите.

- Работна среща на УСРМ – механизмът за гражданска защита на Европейския съюз, във връзка с поуките от борбата с горските пожари през пожароопасен сезон 2022 г. в Европа – присъствено участие на 09 -12.01.2023 г. в Лисабон, Португалия. Акцент бе поставен на задействието на механизма за гражданска защита на Европейския съюз – „rescEU“ в страните от Южна и Централна Европа и конкретно в Гърция, Италия, Северна Македония, Франция, Германия, Португалия, Австрия, Нидерландия, Чехия, Кипър и други, в някои от които са опожарени значителни горски територии.

- „Платформа на заинтересованите страни по опазване и възстановяване на световните гори“ с фокус върху (EUTR/FLEGT) към Европейската комисия – взето онлайн участие в 3 заседания на 10.02.2023 г., 28.09.2023 г. и 29.11.2023 година.

- Работна група по горска статистика на Евростат към Европейската комисия – участие в присъствено заседание на 01 - 02.03. 2023 г., гр. Люксембург, Люксембург.

- Уебинари по изготвяне на нов Наръчник за европейски горски сметки на Евростат – онлайн участие в 3 работни срещи на 21.06.2023 г., 28.09.2023 г. и 29.11.2023 година.

- Оперативна работна група по възстановяване на птиците (TFRB) към експертната подгрупа по директивите за опазване на природата (NADEG), Европейска комисия – онлайн участие в 2 сесии на 21 - 22.03.2023 г. и 01.12.2023 г. Извършена е техническа актуализация на механизма за адаптивно управление на популациите на гургулицата – западен прелетен път и централно-източен прелетен път. Постигнато е общо съгласие относно подхода за оценка на (не)устойчивостта на лова.

- Постоянна работна група „Законодателство в областта на семената и растителния размножителен материал (Горски репродуктивен материал)“ към Европейската комисия – присъствено участие в заседание на 27.04.2023 г., Братислава, Словакия. ЕК запозна страните-членки с новите моменти в законодателството, свързани с разширяване на обхвата му, обвързването му с Регламента за официален контрол, регистрация на операторите, смесване на партициите семена, етикети и отговорности на официалните органи.

- Работна група „Генетични ресурси и иновации в селското стопанство“ (Горски ресурси) към Съвета на ЕС – онлайн участие на 08.05.2023 г.; присъствено участие на 03 - 04.07.2023 г. и 03.11.2023 г., Брюксел, Белгия – обмен на мнения по различни аспекти на Стратегията за генетични ресурси за Европа (презентация на тема „Аспекти на генетичните ресурси в политиките на ЕС“ и информация за елементите на Стратегията и тяхното изпълнение); разглеждане на предложението на Европейската комисия за ново законодателство в областта на търговията с горски репродуктивен материал за замяна на действащата Директива 1999/105 относно търговията с горски репродуктивен материал (ГРМ) с Регламент на Европейския парламент и на Съвета за производството и търговията на горски репродуктивен материал, изменяйки Регламент 2016/2031 и 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета и отменя на Директива 1999/105/ЕС, и други.

- Експертна група за горските пожари към ЕК – взето онлайн участие в 47-мо заседание на 22.11.2023 година.

- Работни срещи на Екипа от специалисти /ToS SFM/ по устойчиво управление на горите към ИКЕ на ООН – 2 онлайн участия на 08.02.2023 г. и на 30.05.2023 г. относно критериите и индикаторите за устойчиво управление на горите.

- Обучение за виртуално стартиране на платформата за Глобалната оценка на горските ресурси FRA 2025 г. на ФАО/ООН – онлайн на 21.07.2023 г. и присъствено участие в Хелзинки, Финландия, на 11 - 14.09.2023 г., на което е предоставена техническа подкрепа за докладването на данни за горите по двата процеса.

- Междуправителствена техническа работна група по горски генетични ресурси за прехрана и земеделие към ФАО – присъствено участие, Рим, Италия, 07 - 09.03.2023 г. – извършена е работа по изготвяне на национални доклади към ФАО и политиките в областта на горските генетични ресурси.

- 19-та сесия на Комисията на ФАО по генетични ресурси по прехрана и земеделие – присъствено участие на 17 – 21.07.2023 г., Рим, Италия – основните точки, касаещи горските генетични ресурси се отнасяха до доклада от 7-мата сесия на междуправителствената техническа работна група по горски генетични ресурси, подготовка на Втори доклад за състоянието на световните горски генетични ресурси и прилагане на Глобалния план за действие за опазване, устойчиво използване и развитие на горските генетични ресурси.

- Подгрупа по Горска педагогика към Горската комуникационна мрежа към ИКЕ на ООН – ФАО – взето онлайн участие в 2 заседания на 06.06.2023 г. и 20.10.2023 година.

- Работна група и годишна работна среща към Схемата за сертификация на горски репродуктивен материал предназначен за международна търговия към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) – ТРГ на 25.04.2023 г., Братислава, Словакия, и на 26 - 27.09.2023 г. в Париж, Франция. По-важните въпроси, които бяха обсъдени на заседанието на ТРГ на 25.04.2023 г., се отнасяха до разработване на ръководство за регистрация на клонове; референтен номер на сертификата за идентификация; смесване на партиди семена, обвързване на информационните системи и дигитализация, и др. По-важните теми, които бяха обсъдени на годишната среща на Схемата за горски семена и растения към ОИСР на 26 - 27.09.2023 г., се отнасяха до референтен номер на сертификата за идентификация; смесване на партиди семена, обвързване на информационните системи и дигитализация, планове, стратегии и групи.

- Работни срещи по процеса „Горите на Европа“ на Работната група „Think thank“ за устойчиво управление на горите – онлайн участие на 21.04.2023 г. и на 29.11.2023 година.

- Работна среща на експертно ниво по процеса „Горите на Европа“ – присъствено участие на 21 - 22.06.2023 г., Дрезден, Германия – представяне на напредъка по изпълнение на Работната програма на процеса „Горите на Европа“ за периода 2021 – 2024 г. и на предстоящите дейности, включително и организация на 9-та Министерска конференция (9 MC).

- Политически диалог на високо ниво по Паневропейския процес „Горите на Европа“ на тема „Отглеждане на по-здравя горя: Как устойчивото управление на горите може да подобри тяхната издръж-

ливост?“ – онлайн проследяване на 09.11.2023 г. – фокусът в дискусиите бе значението на устойчивото управление на горите и устойчивостта за справяне с кризата с климата и биоразнообразието в паневропейските региони.

- Съвместна среща на експертната група FoRISK и FORWARDS, организирана от процеса „Горите на Европа“ и Европейския институт за гората – онлайн участие на 7 - 8.12.2023 г. По време на тази среща участниците научиха за резултатите от последната пилотна фаза № 3, фокусирана върху бурите. Тази среща предостави и възможност за обмен на информация относно Министерското решение от Бон и бъдещите условия на работа за стартирането на FoRISK.

- Бе осигурено експертно участие в работните групи по изготвяне и съгласуване на Регламент за възстановяване на природата и Регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 691/2011 относно въвеждането на нови модули в сметките за околната среда към ГД „Околна среда“ и Евростат на ЕК.

- Експерти от ИАГ участваха в подготовката на позиции по Предложението на Комисията за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка на Съюза за сертифициране на подлъчанията на въглерод и по Предложението на Комисията за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници. Изготвени са рамкови позиции и следните законодателни предложения на ЕК:

- Предложение за Решение на Съвета за подписание и Предложение за Решение на Съвета за сключване, от името на Съюза, на Споразумението за доброволно партньорство между Европейския съюз и Република Кот д'Ивоар относно прилагането на законодателството в областта на горите, управлението и търговията с дървен материал и изделия от дървен материал, внасяни в Европейския съюз (FLEGT).

- Предложение за Регламент относно рамка за мониторинг за устойчиви европейски гори.

Във връзка с необходимостта от предоставяне на информация към организации на ЕС и други международни организации бяха осъществени следните дейности:

- Предоставена е информация относно наличните данни за горското стопанство в България и са изготвени корекции и позиции по въпросниците на Евростат – Съвместен въпросник за горския сектор (JFSQ) и Европейски горски сметки (EFA).

- Участие в 34-тата сесия на Работната група на ФАО/ООН „Управление на планинските водосбори“ и подготовка на национален доклад за България на тема „Управление на планински водосбори в перспектива на изменението на климата: от Алпите до Средиземноморските райони“ – онлайн, 27 - 29.09.2023 година.

- Изготвен, представен и одобрен е национален доклад за Оценката на горските ресурси FRA 2025 към ФАО/ООН.

- Предоставена е информация за количествената оценка на горските ресурси по процеса „Горите на Европа“.

- Във връзка с отчитането на напредъка по отношение на изпълнението на Целите за устойчиво развитие на ООН е изготвена информация по цел 15 от компетенциите на ИАГ за Националния списък с показатели.

В развитието на двустранното и многостранното международно сътрудничество са извършени следните по-важни дейности:

- Поддържане на контакти и обмен на информация с държавите от Балканския полуостров по отношение на горското и ловното законодателство и тяхното прилагане, включително чрез изготвяне на седмична справка за разпространението на африканската чума по свинете на международно ниво и на двуседмични справки за новините относно горите и горското стопанство от страните от Балканския полуостров.

- Във връзка с провеждане на четвъртото заседание на Междуправителствената българо-казахстанска комисия за икономическо сътрудничество и посещенията на министъра на горското стопанство на Република Конго в България е изготвена информация за двустранното сътрудничество в областта на горското стопанство с тези две държави и са предложени теми за бъдещо сътрудничество.

- Проведена е работна среща на високо ниво с държавния секретар на Министерството на климата и околната среда на Република Полша, 25.04.2023 година.

- ИАГ участва в процеса по изготвяне на информация за горския сектор във връзка с присъединителния процес на Р. България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), както и в представяне на състоянието на горското стопанство в рамките на проведената техническа мисия на 25 - 27.09. 2023 г. в София.

- Осигурено е участие на ресорния заместник-министър и експертно участие в Министерската конференция на тема „Най-добри практики и опит във възстановяването на горите, управлението и производството на разсадници“ – присъствено на 05 -07.10 2023 г., Скопие, Република Северна Македония.

- Взето е участие в работна среща на ресорния заместник-министър с делегация от Департамента по земеделие на САЩ и Постоянното представителство на САЩ към ЕС в Брюксел, 30.10.2023 г., София. Тема на срещата бе прилагането на Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите (Регламент за обезлесяването).

- Посещения във ФРГ - Гюнцбург, Лайпхайм и Улм, на което бяха представени част от дейностите по стопанисване, ползване и продажба на дървесина от горски кооперации Гюнцбург-Крумбах и Ной-

УЛМ, в периода 29.01 - 01.02.2023 година.

- Осигурено е експертно участие в семинар за хармонизиран мониторинг на горите и докладване, организиран от Шведския университет за селскостопански науки, в сътрудничество с Шведската агенция по горите, присъствено на 01 - 02.02.2023 г., Упсала, Швеция.

- Осигурено е експертно участие в работни срещи на транснационалната платформа за управление на големите хищници в Динарския регион, присъствено на 27 - 28.03.2023 г. в Скопие, Република Северна Македония, и в периода 16 - 17.11.2023 г., в Плитвице, Хърватия.

- Осигурено е експертно участие в откриваща работна среща по проект SELINA (Science for Evidence-based and Sustainable Decisions about Natural Capital project) – „Наука за основаващи се на доказателства и устойчиви решения относно природния капитал“ – присъствено на 27 - 30.03.2023 г., София.

- Осигурено е участие в обучение на националните координатори на Европейската информационна система за горски генетични ресурси (EUFGIS), Аренсбург, Германия, на 21 -23.02.2023 година.

- Осигурено е експертно участие в опознавателно посещение в Гърция, 24 - 26.04.2023 г., за обмяна на опит в областта на възстановяване на естествени гори в изпълнение на проект „Подпомагане на възстановяването, климатичната устойчивост и значимостта за биологичното разнообразие на приоритетни горски местообитания в Натура 2000 зони (Reforest)“ по програма LIFE на ЕС.

- Присъствено участие в редовно заседание на ръководството на Съюза на европейските лесовъди, 25-27.04.2023 г. в Шамони, Франция, както и в Годишна среща на СЕЛ, 31.08. -03.09.2023 г., Фарна, Швеция.

- Осигурено е експертно участие в съвместен ForISK семинар на тема „Управление на биотичните заплахы в горите – поуки от каламитетите на короятите“ на Паневропейския процес „Горите на Европа“ и Министерство на земеделието на Чешката република, присъствено, 30.05 - 01.06.2023 г., Брезнице, Чешка република.

- Осигурено е експертно участие онлайн в Годишна среща на Мрежата на страните от Европа и Централна Азия за горските инвазивни видове (REUFIS) на тема „Цифрови решения за по-добър мониторинг на здравето на горите в Европа и Централна Азия“, 26 - 27.06.2023 година.

- Присъствено участие е взето в 17-ти конгрес на горските педагози на тема „Да се научим да създаваме заедно „Как образованието в областта на горите за устойчиво развитие може да изгради партньорства и да даде възможност на хората“, 20 - 22.09.2023 г., Бон и Кьонигсвинтер, Германия

- Осигурено е участие на изпълнителния директор на ИАГ, директори на дирекции и експерти на ИАГ в Международната конференция „Гори без граници“, посветена на 95 години от създаването на Института за гора към БАН, 19.10.2023 г., София.

- Осигурено е експертно участие в семинари на КНР на теми „Биоикономически изследвания и образование в горското стопанство

в страните от Централна и Източна Европа“ и „Цялостно развитие и ползване на планинските райони в страните от инициативата „Един пояс, един път“ (BRI)“, октомври – ноември 2023 г.

- Осигурено е участие в 7-ми семинар на тема „Как да управляваме водосборен басейн, податлив на пороци след изчезването на защитни гори – пример със засегнатата от множество горски пожари гора Serbure“ за представители на Работната група по управление на планинските водосбори (WPMW) към ФАО-Европейска комисия по горско стопанство, присъствено на 08 -10.11.2023 г., Сербер, Франция.

- Осигурено е експертно участие в работна среща по проект – SUPERB - „Системни решения в подкрепа на спешно възстановяване на екосистемите по отношение на биоразнообразието в горите и екосистемните услуги“ – по програма „Хоризонт 2020“ на ЕС, присъствено на 20 - 22.11.2023 г., Милано, Италия.

- Осигурено е участие в следните международни ловни изложения: 24 - 29.01.2023 г., „Лов и куче“ в Дортмунд, Германия; 16 - 19.02.2023 г. „Die Hohe Jagd & Fischerei“ в Залцбург, Австрия; 31.03 - 02.04.2023 г. в Атина, Гърция; 22 - 26.03.2023 г. „Природа, лов, риболов“ в Пловдив.

Изпълнение на стратегически дейности и приоритети в горския сектор чрез проекти, финансирани от ЕС и други международни донори

На заседания на комисията за разглеждане на проектни идеи и проектни предложения в ИАГ са разгледани общо 10 проектни идеи/предложения, подадени от ИАГ (3) и от структурите на ИАГ (7). Изготвени са съответните писма за подкрепа. От подадените през 2023 г. проектни идеи и предложения 5 са одобрени, 3 са в процес на оценяване, и едно не е одобрено.

Разработени проектни предложения от ИАГ през 2023 г.

- Актуализация и подаване на проектно предложение „Приоритетни действия за опазване на популацията на глухаря и неговите местообитания на Балканите“, LIFE FOR CAPERCAILLIE по програма LIFE на Европейския съюз, насочено към внедряване на иновативни горскостопански практики, намаляване на заплахите за вида и осигуряване на условия за дългосрочно опазване и възстановяване на балканската популация и нейните местообитания в страната.

- Изготвяне и подаване на проектно предложение „Планове за действие за устойчиво управление на горските генетични ресурси и за развитие на устойчива и съвременна лесозащитна дейност в България“, по линия на Инструмента за техническа подкрепа (ИТП) за 2024 г., насочено към осъвременяване и развитие на капацитета на служителите в специализираните териториални звена към ИАГ за работа с дистанционни методи за мониторинг, диагностика и анализ на фитоентомопатогени, биостатистически анализи и съставяне на многогодишни и годишни прогнози (модел) за поява на увреждания от биотични фактори; включването на ИАГ в европейските web-базиран

системи за обмен на информация; дигитализиране на 63-годишната история на дейността на станциите, поради поддържането им на хартия и/или излезли от употреба информационни носители.

- Разработване и подаване на проектно предложение „Към климатично интелигентна горска свързаност за едри хищници в Балкано-Карпатския регион (ForestsConnect)“, с водещ партньор WWF България, по Програма Интеррег „Дунавски регион“ 2021 – 2027 година. Целта на проекта е защита на горските местообитания на едрите хищници и свързващите коридори през границите в Балкано-Карпатския регион и повишена устойчивост на промените, предизвикани от климата.

Текущо изпълнявани през годината проекти

- Проект „Мерки за опазване на Малкия креслив орел и неговите местообитания в България“ по програма LIFE на Европейския съюз. ИАГ в партньорство с ЮИДП, СИДП и БДЗП текущо изпълнява заложените дейности. Продължават дейностите по поддържане на екотона на площ от 1000 ха в добро състояние; напредва работата по прилагане на Саарландския метод (в т.ч. през 2023 г. са проведени две обучения) и възстановяването на полезащитни горски пояси; организирана и проведена е четвъртата годишна мониторингова мисия; проведена е първата медийна обиколка; изготвени са проектите на областни планове за развитие на горските територии за областите Сливен и Ямбол; организирано е участие на партньорите по проекта в международна конференция „Горският фактор – повече природа за борба с климатичните промени“ и съпътстващото събитие „Горски базар“, по време на които са установени контакти с други проекти по програма LIFE; стартира работата по разработване на Регионалната програма за полезащитни горски пояси; текущо се извършва мониторинг на вида и неговите местообитания и други.

- Проект „Подпомагане на страните от Централна и Източна Европа (ЦИЕ) при разработване на стратегии и планове за действие за биоикономика“ – СЕЕ2АСТ по програма „Хоризонт Европа“ на Европейския съюз в направление биоикономика. ИАГ е партньор в консорциум от 17 държави бенефициенти. Проведени са работни срещи на консорциума, изпълняващ проекта с участието на България, Хърватия, Чехия, Гърция, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия и Словения: на 21 - 22.03. 2023 г. в Прага и на 19 - 20. 09. 2023 г. в Загреб, Хърватия. Проведено е първо заседание на Работната група (хъб) по биоикономика, създадена по заповеди на министъра на земеделието и храните, София, МЗХ, 22.06.2023 година. Открит е Национален СЕЕ2АСТ хъб по биоикономика в България и е осъществена работна среща на Работната група (хъб) по биоикономика на 12 - 13.10. 2023 г. в Юндола. Текущо се участва в онлайн срещи и заседания по работните пакети от проекта и в Надзорния комитет по проекта. Взето е онлайн участие в 4 международни мероприятия по биоикономика и в една работна среща с представители на Тракийския университет. Взето е и присъствено участие в мероприятията по биоикономика, като

Кръгла маса на тема „Инициативата Биоойст - двигател за напредъка на биоикономиката на България,“ на Селскостопанската академия, 21.03.2023 г., София, и XXV-та Международна научна конференция „Управление и устойчиво развитие“ на Лесотехническият университет, София, 24 - 26.03.2023 г. и УОГС „Георги Аврамов“ – Юндола. Извършена е експертна работа по изпълнението на основните резултати (deliverables) по проекта за 2023 година. Изготвени са рекламни материали и първи кратък видеоклип за нуждите на проект СЕЕ2АСТ.

- Проект „ОртFORESTS Използване на горските генетични ресурси за увеличаване на възможностите в контекста на екологичните и социални предизвикателства“, изпълняван от ГСС – София, ИАГ и други 17 проектни партньори, по програма „Хоризонт“ на ЕС. През 2023 г. е взето участие в обучение по Работен пакет 2 във връзка с измерване на съществуващи географски култури в Словения и в годишна среща в Бордо, Франция. Градините от бял и черен бор, които са измерени, са на територията на ДГС – Ихтиман. Събрани са семена от космат гъб за България и за партньорите по проекта. Направено е проучване и е определено мястото за създаване на географска култура на територията на ДГС – гр. Елин Пелин. На територията на горски разсадник „Локорско“ са произведени и се отглеждат фиданки от обикновена ела и гъбове от 8 произхода за България и Румъния.

Няма приключили проекти на Изпълнителната агенция по горите през 2023 година.

Обучения, участие в експертни съвети, работни групи и групи

- Изготвени и утвърдени са Годишни програми за обучение и професионално и служебно развитие на служителите от ИАГ и нейните структури за 2023 г., както и изготвен отчет на същите.

- С оглед изпълнението на Годишните програми за обучение и професионално и служебно развитие на служителите от Изпълнителната агенция по горите и нейните структури за 2023 г. резултатите са: в ИАГ са заложили 79 обучения от каталога на ИПА за 120 служители и са проведени 80 обучения за 178 служители. Предвидените от ИАГ специализирани обучения са 15, проведени са 15 за 141 служители (в случай, че един служител участва в повече от едно обучение, той се брои като отделен участник за всяко едно от тях).

- В структурите на ИАГ проведените обучения са: в РДГ – 183 към ИПА за 285 служители и 185 специализирани за 787 служители; в ДПП – 115 към ИПА за 156 служители и 30 специализирани за 42 служители; в ЛЗС и ГСС – 39 към ИПА за 63 служители и 16 специализирани за 59 служители. (в случай, че един служител участва в повече от едно обучение, той се брои като отделен участник за всяко едно от тях). Обученията се провеждат с цел усъвършенстване и постоянно развитие на компетентността, професионалните знания, умения и квалификация на служителите чрез поддържане и повишаване на професионалната компетентност през целия период на кариерното им

развитие за подобряване на ефективността при изпълнение на дейностите им.

- В ИАГ и нейните структури са проведени общо 788 мероприятия по горска педагогика с участието на над 19 000 деца.

- Организиран и проведен са 2 обучения за горски педагози за общо 40 служители на ИАГ и нейните структури.

- Обучения за 62 представители на ИАГ, РДГ, ЮИДП и СИДП и техните териториални поделения по прилагане на Саарландския метод.

Осигурено е експертно участие на служители от ИАГ в работни теми форуми и събития (в т.ч. онлайн) на:

- Висшия експертен екологичен съвет към МОСВ, междуведомствената комисия за приемане на екологични оценки и Националният съвет за биологично разнообразие.

- Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

- Комитета за наблюдение на ПРСР 2014 – 2020 г., както и на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) 2023 – 2027 г.

- Постоянната работна група към Съвета за развитие за отчитане на напредъка по изпълнението на Целите на ООН за устойчиво развитие.

- Работната група 20 по околна среда към Съвета по европейски теми въпроси.

- Експертната работна група по проект „Енергийна статистика: подкрепа за Енергийния съюз и допълнително деагрегиране на крайното потребление на енергията“, изпълняван от Националния статистически институт.

ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

В съответствие със задачите и функциите на отдел „Ловно стопанство“ за периода 01 - 31.12. 2023 г. са извършени следните дейности, свързани със стопанисването и ползването на дивеча в страната:

- Участие в главен одит на Европейската комисия по мерките за борба с африканската чума по дивата свиня, на който отпаднаха всички 8 препоръки към ИАГ.

- Участие в Националното съвещание в с. Арбанаси по изменението и допълнението на Закона за лова и опазване на дивеча, организирано от НЛРС – СЛБР.

- Участие в заседания на междуведомствени работни групи съвместно с Министерството на околната среда и водите, общини и НПО по стопанисването и опазването на кафявата мечка.

- Участие в работна група съвместно с Министерството на околната среда и водите и Главна дирекция „Национална полиция“ по превенция на браконьерските прояви и използването на оловни сачми във влажните зони.

- Съвещание с експертите по ловно стопанство от ИАГ, РДГ,

МЗХ, ДП, АТУ, НАРС – САРБ, БАРС и БДЗП по въпроси, свързани с: Данни от мониторинга на гургулицата в България; Въвеждане на електронно разрешително за лов; Анализ на резултатите от изпитите за придобиване право на лов през 2023 г.; Обсъждане и приемане на ясни критерии, по които ще се определят изпълнени ли са изискванията на чл. 36а, ал. 4 от ЗЛОД и други.

- Участие в заседание на междуведомствени работни групи съвместно с МОСВ и НПО по бъдещото стопанисване и ползване на балканската дива коза.

- Участие в работна група по разработване на изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2007 г. за условията и реда за пасищно отглеждане на свине от източнобалканската порода и нейните кръстоски.

- Организиране и провеждане на изложението „Природа, лов, риболов“ за 2023 г. в Пловдив.

- Провеждане на съвместни обучения с регионалните дирекции по горите и Българската агенция за безопасност на храните сред ловците за ограничаване на разпространението на африканската чума по свинете и спазване на мерките за биосигурност.

- Участие в национално съвещание, организирано от НАРС – САРБ, с експертите по ловно стопанство от ИАГ, регионалните дирекции по горите, държавните предприятия и ловните сдружения в Пловдив, на което бяха обсъдени проблемите с браконьерството в страната.

- Организиране и провеждане на 2 заседания на Ловния съвет.

- Организиране и провеждане на проверки по изпълнението на договорите, с които се предоставя стопанисването и ползването на дивеча на ловните сдружения, отгадените дивечовъдни участъци и сключените договори за съвместна дейност в държавните ловни стопанства.

- Администриране на процеса и извършване на проверки на изпити за придобиване право на лов в ловните сдружения по време на редовната и поправителната изпитна сесия.

- Участие в тематични и специализирани проверки по изпълнението на ловностопанските мероприятия и изпълнението на договорите в ловните сдружения.

- Участие в теренни проверки и експертни съвети за приемане на ловоустройствени проекти.

- Изготвени са заповеди за:

- Осъществяване на дейностите по чл. 37 от Закона за лова и опазване на дивеча, годишна вноска за стопанисване на дивеча за 2024 г. (без промяна в сравнение с 2023 г.).

- Минимални цени за продажбата на жив дивеч за разселване от районите на дейност на държавните ловни стопанства и дивечовъдните участъци, стопанисвани от държавните горски стопанства,

през 2024 г. (без промяна в сравнение с действащите за 2023 г.).

- Минимални цени за продажба на дивечово месо от районите на дейност на държавните ловни стопанства и дивечовъдните участъци, стопанисвани от държавните горски стопанства, валидни за 2024 г. (без промяна в сравнение с действащите за 2023 г.).

- Минимални цени за ползване на дивеч за организирания ловен туризъм в Република България за периода от 01.03.2024 г. до 28.02.2025 г. (направените промени са: повишаване на цените за отстрел на бизон и гива коза).

- Цена на разрешителни за лов, валидни за периода 01.03.2024 г. - 28.02.2025 г. (без промяна в сравнение с действащите за 2023 – 2024 г.).

● Изготвяне на анализ и доклад до министъра на земеделието и храните за резултатите от проверките по изпълнение на договорите за съвместна ловностопанска дейност в 20 държавни ловни стопанства.

● Изготвяне на анализ и доклад до министъра на земеделието и храните за резултатите от проверките по изпълнение на договорите за стопанисване и ползване на дивеча в 6 дивечовъдни участъка към държавните горски стопанства.

● Издаване на 8 разрешителни за научноизследователска дейност.

● Категоризиране на 22 ловни бази в държавните ловни и горски стопанства и дивечовъдни участъци.

● Издаване на 26 разрешения за ползване на глухар.

● Издаване на 11 разрешителни за отстрел на кафява мечка, 7 разрешителни за улавяне и преместване и 1 отказ за издаване на разрешително за отстрел.

КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА, СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ЧУЖДИТЕ СРЕДСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА НА ИАГ

През 2023 г. усилията на Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ (ФУС) в Изпълнителната агенция по горите бяха насочени за изпълнение на поставените цели в областите бюджет, счетоводство и управление на собствеността:

1. Финансово осигуряване на дейността на Изпълнителната агенция по горите (ИАГ), регионалните дирекции по горите (РДГ) и специализираните териториални звена (СТЗ) и провеждане на последователна политика на ефективност, ефикасност и икономичност при разходване на средствата по бюджета и средствата по програми на ЕС и други международни донори.

2. Разработване и прилагане на единна методология по счетоводство, управление на бюджетния процес и финансово управление и контрол в ИАГ и нейните структури.

3. Осигуряване на ефективно и ефикасно стопанисване и управление на държавната собственост, представена на ИАГ и нейните

структури.

4. Провеждане на ефективна политика за професионално развитие на служителите от дирекция „Финанси и управление на собствеността“ в Изпълнителната агенция по горите и нейните структури.

Бюджет

С Постановление на Министерския съвет № 108 от 09.08.2023 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2023 г. (ПМС № 108/2023 г.) бюджетът на Изпълнителната агенцията по горите е разпределен по бюджетни програми и по показатели, съставляващи бюджетните програми (персонал, издръжка, капиталови разходи и индивидуални показатели /членски внос и субсидии/) и е част от бюджета на Министерството на земеделието и храните.

С писмо № 9113-3/29.08.2023 г. Министерството на земеделието и храните е одобрило бюджета на Изпълнителната агенция по горите по програма и по показатели за приходи и разходи – за персонал, разходи за дейността (издръжка), членски внос и максимални размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2023 година. Утвърдените средства са в рамките на политика „Съхраняване и увеличаване на горите и дивеча“, структурирана в две програми:

- Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“.
- Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“.

Определеният за 2023 г. бюджет на Изпълнителната агенция по горите от Министерството на земеделието и храните е разпределен и утвърден от изпълнителния директор на ИАГ, между ИАГ – ЦА и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен в съответствие с приоритетите на Агенцията.

Отчетът за степента на изпълнение на утвърдената политика на Изпълнителната агенция по горите съдържа информация за събраните приходи и всички разходи по двете програми.

Отчетът за всяка една отделна програма съдържа консолидирана информация за извършените разходи през 2023 година.

Отчет на основните параметри на бюджета на ИАГ

I. Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“

1. Финанси, счетоводство и финансово управление

За изпълнение на целите, свързани с финансово осигуряване на дейността на ИАГ и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен и провеждане на последователна политика на ефективност и икономичност при разходване на средствата по бюджета и средствата по програми на ЕС и други международни донори, бяха извършени следните дейности:

На база утвърдения бюджет за 2023 г. от Министерството на земеделието и храните изпълнителният директор на ИАГ утвърди със Заповед № ЗАП-901/29.09.2023 г.:

- разходи по бюджетите по Програма „Специализирани дейности в горските територии“ на ИАГ и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен;

- разходи по бюджета на регионалните дирекции по горите по Програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“;

- разчет на други сметки за средства от Европейския съюз на ИАГ.

В изпълнение на указанията на Министерството на финансите и Министерството на земеделието и храните Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ представи в министерството:

- ежемесечни, тримесечни и годишни обобщени отчети за касово изпълнение на бюджета, за средствата от ЕС и за чуждите средства на ИАГ и 33 разпоредители с бюджет от по-ниска степен;

- тримесечни и годишни обобщени оборотни ведомости на ИАГ и 33 разпоредители с бюджет от по-ниска степен;

- отчетта за степента на изпълнение на програмния бюджет на Изпълнителната агенция по горите.

Изготвянето и представянето на отчетите за касово изпълнение, оборотните ведомости и отчетта за степента на изпълнение на политиката и програмите на ИАГ са осъществявани при спазване на методологията на отчетността на Министерството на финансите и указания от Министерството на земеделието и храните.

Засилен бе контролът при извършването на разходите по бюджета, осъществявани чрез системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).

Изготвената през март 2023 г. бюджетна прогноза на Агенцията за периода 2024 – 2026 г. е представена в Министерството на земеделието и храните, актуализирана е през септември и е представена на МЗХ в определените срокове.

В съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси и указанията на Министерството на финансите и Министерството на земеделието и храните в определените срокове бяха изготвени необходимите предложения до МЗХ за корекции по бюджета на ИАГ и разпоредители с бюджет от по-ниска степен.

Методология

За изпълнение на целите, свързани с разработване и прилагане на единна методология по счетоводство, управление на бюджетния процес и финансово управление и контрол в ИАГ и нейните структури, Дирекция ФУС актуализира и разработи:

- Със Заповед № ЗАП-214/17.03.2023 г. на изпълнителния директор на ИАГ са утвърдени Вътрешни правила за заплатите на работещите по служебни и по трудови правоотношения в Изпълнителната агенция по горите.

- Със Заповед № ЗАП-597/20.06.2023 г. на изпълнителния директор

на ИАГ е утвърдена Инструкция за командироване в страната и чужбина на служители от Изпълнителната агенция по горите и извършване на предварителен контрол.

- Със Заповед № ЗАП-601/22.06.2023 г. на изпълнителния директор на ИАГ са утвърдени Вътрешни правила за организацията, реда и експлоатацията на служебните автомобили, собственост или предоставени за ползване от Изпълнителната агенция по горите;

- Със Заповед № ЗАП-683/19.09.2023 г. на изпълнителния директор са утвърдени Правила за отдаване под наем за жилищни нужди на недвижими имоти – частна държавна собственост, предоставени за управление на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури, и за дейността на жилищната комисия към Агенцията.

- Със Заповед № ЗАП-901/29.09.2023 г. на изпълнителния директор на ИАГ са одобрени Указания за изпълнение на утвърдените бюджети на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури за 2023 година.

- Със Заповед № ЗАП-945/13.10.2023 г. на изпълнителния директор на ИАГ са утвърдени Вътрешни правила за организацията на дейността на Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ в Изпълнителната агенция по горите.

- Актуализирана е Счетоводната политика на Изпълнителната агенция по горите (ИАГ), регионалните дирекции по горите, дирекциите на природните паркове, горските семеконтролни станции, лесозащитните станции и Редакцията на списание „Гора“.

Стопанисване и управление на собствеността

През 2023 г. дейността на Дирекция ФУС бе насочена за осигуряване на ефективно стопанисване и управление на държавната собственост, предоставена на ИАГ и нейните структури.

1. Изпълнени са основните задължения, свързани със стопанисването и управлението на собствеността на ИАГ и нейните структури, в т.ч.:

- изготвяне на проекти на актове за разпореждане с недвижимо имущество;

- окомплектоване на преписки до областни управители за актуване на имоти, които не са горски територии, и са предоставени за управление на ИАГ и нейните структури.

2. Събрана е база данни за застрахованата движима и недвижима собственост, предоставена за управление на ИАГ и нейните структури.

3. За утвърдените капиталовите разходи на ИАГ е осъществяван текущ контрол при усвояването им.

4. Организирано е съхраняването и стопанисването на имуществото на ИАГ.

5. На основание Заповед № ЗАП-1082/23.11.2023 г. през периода от

27.11.2023 г. до 05.01.2024 г. е извършена пълна инвентаризация на активите, пасивите, касата, материалните запаси, разчетите в Изпълнителната агенция по горите и др. във връзка с изготвянето на Годишния финансов отчет за 2023 година.

Приходи

Определените за 2023 г. приходи на Агенцията са в размер на 9 165 000 лева.

С настъпилите промени в ППЗЛОД, съгласно ПМС № 29/22.02.2023 г., приходите от годишната вноска за стопанисване на дивеча (чл. 65, ал.1 и 4 от ППЗЛОД) от ловни сдружения не постъпват като приход по бюджета на Агенцията.

През 2023 г. в Изпълнителна агенция по горите са отчетени приходи на обща стойност 8 101 067 лв., както следва:

- Приходи и доходи от собственост, които за отчетния период са в размер на 248 617 лева.

- Приходи от държавни такси по Закона за лова и опазване на дивеча и по Тарифата за таксите, приета с ПМС № 41/2013 г. и ПМС № 283, които за отчетния период са в размер на 4 724 263 лева.

- Постъпленията от продажба на нефинансови активи – транспортни средства, нематериални дълготрайни активи (сервитути) и земя (§40-00) възлизат на 1 964 095 лв., в т.ч. са преписки по §123 по отменения Закон за горите.

- В резултат на изпълнение на контролните функции на Агенцията, вменени ѝ със Закона за горите, са реализирани приходи от глоби, санкции и наказателни лихви по влезли в сила наказателни постановления и от продажба на отнети в полза на държавата вещи (§28-00) в размер на 1 141 650 лева.

- Във връзка със сключени споразумения за сътрудничество и дарителска кампания дирекциите на природните паркове отчетат по §45-00 – „Помощи и дарения от страната“, приходи в размер на 220 155 лева.

Разходи

Определените за 2023 г. разходи на ИАГ за изпълнение на Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“ и Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“ са в размер на 34 674 300 лева.

През 2023 г. утвърденият окончателен бюджет Изпълнителната агенция по горите е в размер на 39 768 251 лв., като за периода са отчетени общо разходи в размер на 39 768 251 лева.

2.1. Персонал

С Постановление на Министерския съвет № 418 от 14 декември

2022 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Държавен фонд „Земеделие“ (Преходни и Заклучителни разпоредби, §14) е намалена числеността на Изпълнителната агенция по горите със 130 щатни бройки, в сила от 01.01.2023 г. (от 1391 стават 1261 щатни бройки).

Таблица 6

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2023 г., лв.	Отчет към 31.12.2023 г., (ВЗ), лв.
1. Разходи за персонал (заплати, други възнаграждения и осигурителни вноски)	26 329 511	26 329 511

Първоначално утвърдените разходи за персонал на ИАГ от МЗХ са в размер на 24 903 000 лв. за общата численост 1261 щатни бройки по Устройствения правилник на Агенцията.

Във връзка с ПМС № 198 от 19.10.2023 г. са одобрени допълнителни разходи за персонал по бюджета на Министерството на земеделието и храните за 2023 г., като за Изпълнителната агенция по горите разходите за персонал за 2023 г. бяха увеличени с 2 000 000 лева. Средствата са разпределени за увеличение на индивидуалните основни месечни заплати на служителите в ИАГ и нейните структури.

По отчетни данни към 31.12.2023 г. заетите щатни бройки в ИАГ и нейните структури са 959, в т.ч.:

- Служители по трудови правоотношения – 524 щатни бройки.
- Служители по служебни правоотношения – 435 щатни бройки.
- Средната годишна брутна заплата е 21 169 лв., а месечната – 1764 лева.

В изпълнение на Закона за държавния бюджет и Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация средствата за заплати в Изпълнителната агенция по горите и структурите ѝ по окончателен бюджет за 2023 г. по §01-00, §02-00 и §05-00 възлизат на 26 329 511 лева, в т.ч.:

- по §01-00 „Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения“ – 20 131 383 лв.;
- по §02-00 „Други възнаграждения и плащания за персонала“ – 867 491 лв., в т.ч. 198 902 лв. са обезщетения по Кодекса на труда и Закона за държавния служител;
- по §05-00 „Задължителни осигурителни вноски от работодатели“ – 5 330 637 лв.

Разходи за издръжка

По утвърдения окончателен бюджет на ИАГ и структурите ѝ за Издръжка и други текущи разходи (включващи - §10-00 „Издръжка“ и §46-00 „Разходи за членски внос и други нетърговски организации и дейности“) и §19-00 „Данъци, такси и административни санкции“ разходите са на стойност 6 840 122 лева.

Таблица 7

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2023 г., лв.	Отчет към 31.12.2023 г., (ВЗ) лв.
РАЗХОДИ ОБЩО	39 768 251	39 768 251
в т. ч.: Издръжка и други текущи разходи и §19-00 „Данъци такси и административни санкции“ по Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“	6 840 122	6 840 122

Изпълнителната агенция по горите извършва разходи за членски внос в нетърговски организации и дейности, както следва:

Към „Асоциация на Дунавските паркове“, съгласно подписан Учредителен договор и Резолюция за членски внос на две дирекции - ДПП „Персина“ и ДПП „Русенски Лом“ (по §46-00) в размер на 2300 лева. Към 31.12.2023 г. са извършени разходи в размер на 2887 лева.

Заложените в бюджета на ИАГ за 2023 г. администрирани разходи по §46-00 „Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности“ в размер на 3400 лв. са във връзка с дължими към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), съгласно Наредба №21/12.11.2012 г. (във връзка с членството на България в Схемата за сертификация на горски репродуктивен материал, предназначен за международна търговия). Към 31.12.2023 г. са изразходени средства в размер на 2728 лв. и са отчетени в администрирани разходи.

2.3. Разходи за инвестиции (капиталови разходи)

За 2023 г. капиталовите разходи по окончателен бюджет са 1 589 589 лв. (таблица 8), разпределени, както следва:

Програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“

Таблица 8

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2023 г., лв.	Отчет към 31.12.2023 г., (ВЗ) лв.
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ ОБЩО	1 589 589	1 589 589
по §§ 52-00 - придобиване на дълготрайни материални активи	1 550 349	1 550 349
по §§ 52-01 - придобиване на компютри и хардуер	97 839	97 839
по §§ 52-03 - придобиване на друго оборудване машини и съоръжения	242 128	242 128
по §§ 52-04 - придобиване на транспортни средства	1 202 382	1 202 382
по §§ 52-06 - изграждане на инфраструктурни обекти	8 000	8 000
§§ 53-00 - Придобиване на нематериални дълготрайни активи	39 240	39 240
по §§ 53-01 - придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти	39 240	39 240

Таблица 9

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2023 г., (лв.)	Отчет към 31.12.2023 г., (лв.) (ВЗ)
РАЗХОДИ - ОБЩО, в т.ч.:	39 768 251	39 768 251
§ 10-00 „Издръжка“ по Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“	5 006 301	5 006 301

Разходи по Програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“ за инвентаризация на горските територии, изработването на горскостопанските карти, плановете за ловно-стопанските дейности и за дейностите по опазване от пожари, при съобразяване с границите на горските териториални единици по (отчет) окончателен бюджет са на стойност 5 006 301 лв. (таблица 9).

II. Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз (КСФ, РА и ДЕС)

Средства от КСФ, РА и ДЕС

1. Приходи и финансираня

За бюджетната 2023 г. ИАГ и териториалните структури са получили приходи по §46-00 – „Помощи и дарения от чужбина“, в размер на 90 180 лв. и финансиране от МРРБ и МОСВ.

2. Разходи

През 2023 г. ИАГ и териториалните структури са извършили разходи със средства по ЕС, както следва:

- Разходи за „Персонал“ – общо 152 597 лв.
- Разходи за „Издръжка“ – общо 236 946 лв.
- Капиталови разходи – общо 618 413 лв., както следва:
  - по § 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи“ – 216 164 лв.
  - по § 52-00 „Придобиване на дълготрайни материални активи“ – 378 514 лв., в т.ч.:
    - по §§52-01 „придобиване на компютри и хардуер“, в размер на 5 875 лв.;
    - по §§52-03 „придобиване на друго оборудване машини и съоръжения“, 361 847 лв.;
    - по §§52-05 „придобиване на стопански инвентар“ – 10 792 лв.;
    - по § 53-00 „Придобиване на нематериални дълготрайни активи“ – 23 735 лв., в т.ч.:
      - по §§53-01 „придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти“ – 11 735 лв.;
      - по §§53-09 „придобиване на други нематериални дълготрайни активи“ – 12 000 лева.

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

1. Одитни ангажименти

Основна дейност на Звено „Вътрешен одит“ е осъществяването на одитни ангажименти за даване на увереност и за консултиране. Целта е да се проверят и оценят управленските решения, свързани с организацията, планирането, управлението на дейностите и отчитане на бюджетните средства и средствата по фондове и програми на ЕС; да се провери и оцени адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол, както и законосъобразността при управление на имуществото.

Съгласно утвърдения от изпълнителния директор на ИАГ годишен план за дейността по вътрешен одит за 2023 г. са поети и извършени общо 12 одитни ангажимента за даване на увереност, от които един в Изпълнителната агенция по горите и 11 – в нейните структури.

2. Констатации

В резултат от изпълнените одитни ангажименти са направени общо 197 констатации, от които 133 са свързани с нарушения на нормативни актове. С голяма част от нарушенията са причинени вреди

на бюджета на Изпълнителната агенция по горите.

По време на одитните ангажименти ръководствата на одитираните обекти предприеха действия за отстраняване на констатираните пропуски.

За резултатите от одитните ангажименти са изготвени одитни доклади, които са връчени на Изпълнителния директор на ИАГ и на ръководителите на одитираните обекти/процеси в определените срокове. Взети са предвид станoviщата, представени по предварителните одитни доклади.

3. Препоръки

3.1. Направени препоръки

През 2023 г. Звено „Вътрешен одит“ на Изпълнителна агенция по горите даде общо 232 препоръки, като за съществените слабости (отразени в съществените констатации с отрицателен ефект) са дадени 141 препоръки, които изискват незабавни действия от страна на ръководствата на одитираните единици. Препоръките са приети от ръководителите на одитираните обекти.

Таблица 10

Препоръки в областите

Област	Брой
Системата за възлагане на обществени поръчки	1
Политика за защита на личните данни и личната неприкосновеност	1
Предварителен контрол за законосъобразност в организацията	7
Финансово-счетоводна дейност и отчитане	60
Управление на собствеността (държавна/общинска)	20
Управление на човешките ресурси	34
Събиране на приходи	6
Управление на риска	11
Проекти, финансирани със средства от/по фондове и програми на Европейския съюз	7
Други области (СФУК, архив, ЗБУТ, дейности, търгове, препоръки)	85

3.2. Проследени препоръки

През 2023 г. Звено „Вътрешен одит“ извърши проследяване на изпълнението на 369 препоръки (със срок на изпълнение през 2023 г. – 58, и със срок на изпълнение през предходни периоди – 311), от които 338 са изпълнени. От общия брой проследени препоръки 92 % са изпълнени и 8 % не са изпълнени.

Непредприемането на корективни действия е взето предвид при оценката на риска за планирането на одитната дейност през 2024 година.

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ

1. Система за финансово управление и контрол в ИАГ

Осъществяването на предварителен контрол в Изпълнителната агенция по горите е регламентирано в чл. 2 и чл. 3 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), където е указано на ръководителите на организации, разпореждащи се със средства от държавния бюджет, да „отговарят за осъществяване на финансово управление и контрол във всички ръководени от тях структури, програми, дейности и процеси при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност“. На основание на разпоредбите на раздел III, чл. 8. от Устройствения правилник на ИАГ е структурирана длъжността „финансов контролор“, пряко подчинена на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Изготвен е годишен доклад на системите за финансово управление и контрол на Изпълнителната агенция по горите за 2023 г. и е попълнен въпросник.

2. Управление на риска

По реда на изискванията на ЗФУКПС, Указанията за осъществяване на управленска отговорност на министъра на финансите и съгласно чл. 10 от Стратегията за управление на риска в ИАГ са изготвени следните документи:

- Годишен доклад за предприетите мерки и действия за управление на рисковете за 2023 г., както и План за 2024 г. за идентифицирането на нови рискове и мерките за управление на вече идентифицираните такива, и предприетите действия за преодоляване на възникналите през 2023 г. кризи.

- Бяха попълнени три приложения:

- Приложение № 1 – Идентифицирани рискове през 2023 г.;

- Приложение № 2 – Възникнали кризи през 2023 г.;

- Приложение № 3 – Прогноза за новоидентифицирани рискове през 2024 година.

3. Осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход

За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. е извършен предварителен контрол от финансовия контролор на всички документи, преди

поемане на задължение и извършване на разход в следните дейности и процеси:

- разходи за заплати на служителите и на персонал по извънтрудови правоотношения;
- разходи за електроенергия, топлоенергия, вода;
- назначаване и преназначаване на служители по трудово и служебно правоотношение;
- разходи за командировки в страната и чужбина;
- разходи за инвентар, униформено и представително облекло;
- представителни разходи;
- разходи за телекомуникационни и пощенски услуги;
- разходи за поддръжка на софтуер и хардуер;
- разходи за квалификация и консултантски услуги;
- разходи за материали – канцеларски и други;
- разходи за други външни услуги;
- разходи за текуща поддръжка и ремонт на МПС;
- разходи за текущ ремонт;
- разходи за мита, данъци и такси;
- разходи за застраховка и др.;
- обществените поръчки по реда на ЗОП на всеки етап от поръчката;
- всички дейности, свързани с извършване на разходи по проектите на ИАГ по структурните фондове на ЕС и по международните проекти.

При извършения през 2023 г. предварителен контрол са издадени общо 2250 контролни листове за поемане на задължение и/или извършване на разход.

ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Човешки ресурси

За подобряване работата на служителите в ИАГ и във връзка със структурни промени в отдели и дирекции за периода са извършени и утвърдени 7 промени в длъжностното и 12 промени в поименното длъжностно разписание.

Разработено и утвърдено е допълнително длъжностно и поименно разписание на основание ПМС № 66/28.03.1996 г. към 01.01.2023 г.

Разработени са длъжностни характеристики за служители от агенцията при позициите за които има промяна съобразно Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители.

Отразени са надлежно текущите промени в структурата на Изпълнителната агенция по горите в Регистъра на административните структури в Република България. Попълнен е Годишен доклад в Интегрираната информационна система на държавната администрация.

Трудовите и служебните книжки на служителите в администрацията на ИАГ са оформени спрямо актуалните обстоятелства при

промяна на длъжността или възнаграждението на служителите. Издават се нови служебни книжки във връзка с назначаване на служители за първи път на държавна служба.

Стриктно бяха проследени сроковете по изпълнението на разпоредбите на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация.

Изготвени са 34 заповеди за повишаване в ранг на служителите.

През ноември във връзка с ПМС № 198 / 19.10.2023 г. бяха изготвени заповеди и допълнителни споразумения за повишаване на заплатите на служителите в ИАГ и директорите на регионалните дирекции по горите и специализираните териториални звена.

До 31.12.2023 г. служителите по човешки ресурси са подготвили 1685 заповеди и допълнителни споразумения, свързани със статута на служителите по служебни и трудови правоотношения в ИАГ, касаещи платени и неплатени отпуски, повишаване в ранг, преназначаване, назначаване, прекратяване, промяна в индивидуалното основно възнаграждение, при спазване разпоредбите на действащата нормативна уредба в областта на човешките ресурси.

В изходящата и входящата поща на отдел „Човешки ресурси и административно обслужване“ в дирекция „Правно-административни дейности“, извън деловодно регистрираните 31 083 преписки и в допълнение към цитираните 1685 заповеди, са заведени в дневник на ЧР и 133 писма, заявления, служебни бележки, обр. УП, споразумения и справки, кореспондиращи с функциите по управление на човешките ресурси в ИАГ и нейните структури. По реда на постъпването на искания от РДГ и СТЗ са изготвяни доклади до МЗХ за назначаване на служители.

Проведени са 2 конкурсни процедури съгласно разпоредбите на Закона за държавния служител, които приключиха с класиране на кандидатите и последвало назначаване.

Подпомогната е ЛЗС – София, при провеждане на конкурсна процедура за длъжността „младши експерт“.

Проведени са 25 процедури по конкурентен подбор между служителите в ИАГ за повишаване в длъжност, като са издадени и съответните заповеди за преназначаване. Проведена е и една процедура за преминаване на служител по чл. 81а от Закона за държавния служител (ЗДСЛ).

Прегледани, подготвени и предадени за утвърждаване от изпълнителния директор са постъпилите проекти на длъжностни разписания от регионалните дирекции по горите и специализираните звена на Изпълнителната агенция по горите.

Текущите задачи, осъществявани от експертите, включват изготвяне на справки, становища, доклади, писма-отговори до гражданите и институции, писма-инструкции до РДГ и специализираните териториални звена и други.

През 2023 г. са дадени указания до РДГ и СТЗ във връзка с правил-

ното прилагане на разпоредбите на нормативната уредба. Изпратени са писма до всички директори в ИАГ с указания за провеждане на етапите при оценяване на служителите съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация.

През май 2023 г. бе проведено специализирано обучение – семинар.

2. Административно обслужване

2.1. Регистри по чл. 235 и чл. 241, ал. 1 от Закона за горите

През 2023 г. са проведени над 2000 консултации на физически лица и търговци, свързани с реда за вписване и отписване в/от публичните регистри на ИАГ за упражняване на лесовъдска практика и извършване на дейности в горските територии, както и относно реда и условията за провеждане на изпити по реда на чл. 236а от Закона за горите (ЗГ). Текущо е водена кореспонденция с различни институции и лица във връзка с представените документи и предоставяне на информация.

Комисията за разглеждане на заявления за вписване на физически лица и търговци в публичните регистри на ИАГ по чл. 235 и чл. 241 от ЗГ през 2023 г. е провела 19 заседания, в резултат на което са регистрирани и издадени удостоверения на 279 физически лица за упражняване на лесовъдска практика. През същия период са регистрирани и издадени удостоверения на 277 търговци за извършване на дейности в горските територии.

През годината от публичния регистър по чл. 241, ал. 1 от ЗГ са отписани 44 търговци, а от регистъра по чл. 235 от ЗГ – 40 физически лица. За същия период на 4 физически лица е постановен отказ за вписване в публичния регистър на ИАГ по чл. 235 от Закона за горите.

Към 31.12.2023 г. общият брой на регистрираните физически лица за упражняване на лесовъдска практика е 12 500, а на регистрираните търговци – 4687.

Във връзка с изискванията за регистрация на физически лица е организирана дейността за провеждането на изпити по реда на чл. 236а от ЗГ. През 2023 г. са проведени 38 изпита, на които са се явили общо 438 кандидати, от които 175 са го издържали, което представлява приблизително 40 % от общо явилите се кандидати.

2.2. Регистър по чл. 96, ал. 2 от Закона за горите

През 2023 г. са издадени 5 административни акта за вписване на промяна в обстоятелствата в публичния регистър на доставчиците на горски репродуктивни материали. Няма регистрирани нови доставчици, служебно са отписани 7 юридически лица поради прекратяване на дейността.

2.3. Издадени и презаверени билети за лов на чуждестранни граждани, издадени удостоверения за подборно ловуване и удостоверения за ловни водачи: През 2023 г. служителите от отдел „Ловно стопанство“ са издали:

- приблизително 4000 удостоверения и дубликати за придобито

право на подборно ловуване;

- 40 удостоверения за ловни водачи;

- издадени или презаверени 160 билета за лов на чуждестранни граждани.

3. Правно обслужване

През 2023 г. служителите в отдел „Правни дейности“ (ПД), дирекция „Правно-административни дейности“ (ПАД) са участвали в изготвянето на:

- проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Тарифа за таксите, които се събират в системата на Изпълнителната агенция по горите по Закона за горите и по Закона за държавните такси;

- проекти за изменение и допълнение на: Постановление на Министерския съвет за изменение на Тарифа за таксите, които се събират по Закона за лова и опазване на дивеча, приета с ПМС № 283 от 2000 г.; Правилник за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча; Наредба № 9 от 2020 г. за определяне на вида, отличителните знаци, условията и реда за получаване, сроковете за износване на униформеното представително и униформеното представително облекло от служителите в ИАГ, нейните структури и в държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ; Наредба 8 от 2011 г. за сечите в горите; Наредба № 21 от 2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семепроизводствена база, събирането и добива на горски репродуктивни материали, тяхното окачествяване, търговия и внос и други относими към дейността на ИАГ нормативни актове.

- становища по проекти на нормативни актове на други администрации, проекти на договори, отговори на запитвания, сигнали и жалби от граждани, администрации и юридически лица.

Осъществено е процесуално представителство, съгласуване на административни актове, с които приключват административните производства по Закона за горите и Закона за лова и опазване на дивеча, оказвана е правна помощ на администрацията на ИАГ, нейните териториални подразделения и специализирани звена при осъществяване на тяхната дейност.

Отдел ПД отговаря за производствата по Закона за достъп до обществена информация, като разглежда преписките, събира информация и подготвя проекти на решения. През 2023 г. са разгледани общо 31 заявления за достъп до обществена информация, по които са изготвени проекти на решения. Служителите от отдел ПД са взели участие в постоянни комисии и междуведомствени работни групи, в срещи с неправителствени организации, граждани и други, осъществили са консултации по приложимото законодателство и процесуално представителство по дела, по които ИАГ и Министерството на земеделието и храните са били страни.

4. Документооборот и архив

Деловодното и административното обслужване е част от дейността на отдел ЧРАО, като включва обработката на цялата входяща и изходяща кореспонденция, обслужването на гражданите на гише в „Приемната“ на МЗХ, както и поддържането и съхранението на архива на Изпълнителната агенция по горите.

През 2023 г. служителите са регистрирали и обработили общо 31 083 преписки, 190 договора, 1202 общи заповеди, 673 заповеди за командировка в страната, 49 заповеди за международни командировки, 23 служебни бележки и пълномощни и други. Дейността е извършена качествено, в срок и с внимание към заявителите на услугите.

Изготвена, представена и утвърдена от Централен държавен архив (ЦДА) е нова Номенклатура на делата в ИАГ със срокове за съхраняване. Със заповед 950/16.10.2023 г. утвърдената Номенклатура на делата на ИАГ със срокове за съхраняване е задължителна за всички административни звена на Агенцията и е влязла в сила от 01.01.2024 г., като е въведена и в софтуера на АИС „Микси“.

Извършена е междинна експертиза на документите. С приемателно-предавателен протокол в учрежденския архив от деловодството са приети за съхранение документите, създадени от дейността на ИАГ през предходната 2022 година.

Изготвени са актове за унищожаване на документи с изтекъл срок на съхранение, които са представени в Централния държавен архив.

ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1. Информационно обслужване

- Разработени са нови модули за отворени данни към гражданите, ориентирани към превенция на корупцията.

- Разработена е нова функционалност и са доработени модулите от информационната система на Изпълнителната агенция по горите. Разширена е възможността за изготвяне на справки от електронната система. Въведени са нови функционалности при издаване на позволителни за сеч във връзка с променената законова уредба. Подготвят се нови функционалности.

- Осигурена е хардуерната и софтуерната поддръжка на компютърната техника в ИАГ.

- Осигурена е безпроблемната работа на системата за заверка на електронен дневник за количествата на постъпилата, преработената и експедираната дървесина в обекти по чл. 206 от Закона за горите. Сървърите са обновени и е увеличена стабилността и бързодействието им.

- Обновен е софтуерът за издаване на превозни билети от обектите по чл. 206 от ЗГ и са отстранени проблеми, открити в процеса на работа с него. Въведена е нова версия на приложението за ОС Андроид.

- Обезпечена е сигурността на домейните и поддомейните на ИАГ чрез актуализиране на SSL сертификати.

- Повишена е вътрешната информационна сигурност. Подменено е вътрешното и външно мрежово оборудване. Увеличена е мрежовата сигурност.

- Повишена е информационната сигурност на публичните интернет страници на ИАГ и неговите поделения.

- Въведено е по-ефективно използване на ресурсите на виртуалните сървъри. Осигурен е нов хардуер.

- Осигурена е актуалността на удостоверенията за квалифициран електронен подпис на служителите в ИАГ.

- Осигурена е ежедневна актуализация на данните за СИМ карти. Ежедневно се подменят, активират и спират от употреба както гласови, така и гейта карти. Сключен е договор с по-добри условия за служителите на ИАГ и неговите териториални звена.

- Направени са софтуерни промени и е реструктурирана базата данни съобразно настъпилите законодателни промени. Подготвят се нови софтуерни услуги във връзка със синхронизиране съгласно промененото законодателство в ЕС.

- Осигурена е ежедневна актуализация на интернет страницата на ИАГ - www.iag.bg. Направени са нови подстраници в нея.

- Издадени са служебни карти на работещите в ИАГ и нейните структури, държавните предприятия и техните поделения, общините и на ловните сдружения и фирми, стопанисващи дивечовъдни участъци.

- Поддържа се система за провеждане на неприсъствени срещи и заседания. Проведени са множество онлайн събития.

- Експерти от отдел „Информационно обслужване и връзки с обществеността“ (ИОВО) в дирекция ПАД участваха в комисии и работни групи, свързани с проектиране и разработване на нови софтуерни приложения.

- Осигурен е достъп до модулите на информационната система на ИАГ на служители от общински гори и държавни предприятия, частни лесовъди и представители на ловно-рибарски сдружения.

- Осигурена е методическа помощ при работата на служители в системата на горите, общински и държавни предприятия и групи потребители.

- Подновени са сървърите на ИАГ, добавени са нови и по-бързи компоненти. Миграцията от старите към нови машини е във финален етап.

- Реорганизирана е мрежовата структура на Агенцията, закупено е ново мрежово оборудване, повишена е вътрешната мрежова сигурност. Въведени в експлоатация са нови защитни стени от висок клас.

- Въведени са нови вътрешни правила във връзка с Наредба за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност.

- Във финален етап е информационна система с по-голямо бързодействие, по-добра устойчивост и по-голям капацитет.

- Увеличена е скоростта на използвания интернет. Гарантирана е функционалността на системите при отпадане на доставчик да продължи работата в интернет средата.

2. Връзки с обществеността

Във връзка с успешното изпълнение на дейностите, свързани с планиране, координиране и провеждане на информационната политика на Изпълнителната агенция по горите, за периода от 1 януари до 31 декември 2023 г. са подготвени и реализирани множество събития, кампании и текущи дейности. Работата на експертите, които се занимават с връзки с обществеността, е свързана с повишаване на информираността и заинтересоваността на широката общественост за дейността на Агенцията, както и с изграждане на положителен образ на лесовъдската колегия.

Систематично бяха събирани и обобщавани публикации, статии и репортажи от всички национални и регионални всекидневници, национални седмичници, основни и местни радиостанции и телевизии, информационни агенции и интернет медии. Ежедневно е изготвян и разпространяван мониторинг на темите, засягащи горския сектор. Анализът и обработването на тази информация служи като ранно предупреждение за негативни настроения в обществото и подпомага вземането на адекватни и навременни решения и действия в отговор на обществените очаквания.

Съществена част от работата на експертите е свързана с прякото активизиране и приобщаване на обществеността при решаването на обществено значими проблеми. Експертите участваха активно в организирането на кампании, свързани с борбата с болести и вредители по горските насаждения, пожарите, незаконната сеч, браконьерството, при провеждането на които се излъчват видео и радио клипове; предоставяна е информация на сайта на ИАГ и медиите за обстановката в страната. Организиран са интервюта със статистически данни, предприети мерки и необходими дейности и мероприятия във връзка с превенция за опазване на горите от пожари и браконьерски набези, съвместни проверки с участието на граждани по контрол на дейностите в горските територии. Добър отзвук намериха позитивните кампании по случай традиционната Седмица на гората, както и инициативи, свързани с популяризиране и утвърждаване на ролята на лесовъдите сред децата и младежта – обучителни мероприятия по горска педагогика.

Анализът на медийната дейност на Дирекцията за последната година показва повече от 300 прессъобщения, публикувани на електронната страница на ИАГ и изпратени до медиите. Над 500 публикувани информации за актуални теми, събития и мероприятия във фейсбук-страницата на Изпълнителната агенция по горите. Организиран са повече от 20 кръгли маси и семинари. Експертите участваха и в подготовката на общо 150 репортажа, рубрики, интервюта и материали за печатни и електронни национални и регионални медии.

Част от работата на Дирекцията беше свързана и с протоколното организиране и провеждане на официални и работни срещи, както и с осъществяването на протоколната кореспонденция на изпълнителния директор.

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ**

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
за 2023 г.**

СОФИЯ, 2024

